

**NARODOWE
CENTRUM
KULTURY**

PROGRAM NARODOWEGO CENTRUM KULTURY DOM KULTURY + Inicjatywy Lokalne 2014

**DOM
KULTURY+**

Raport z badań

Radosław Truszczyński
Magdalena Rydzewska

**Dofinansowano ze środków Narodowego Centrum Kultury w ramach
Programu Inicjatywy lokalne 2014**

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	3
2. Metodologia badania.....	4
2.1 Problematyka badawcza. Przedmiot badań.....	4
2.2 Hipotezy.....	6
2.3 Aparat pojęciowy – teoretyczne ujęcie kategorii omawianych w badaniu.....	8
2.4 Charakterystyka terenu badań.....	10
2.5 Grupy docelowe projektu.....	19
2.6 Dobór próby.....	19
2.7 Metody i techniki otrzymywania materiałów. Narzędzia badawcze.....	20
2.8 Przebieg badań.....	22
3. Charakterystyka badanej zbiorowości.....	23
3.1 Płeć i wiek badanych.....	23
3.2 Status zawodowy.....	24
3.3 Wykształcenie.....	25
3.4 Sytuacja rodzinna.....	25
3.5 Miejsce zamieszkania.....	26
4. Analiza zebranego materiału.....	29
4.1 Czas wolny.....	30
4.2 Zainteresowania.....	34
4.3 Uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych.....	37
4.4 Rola Gminnego Ośrodka Kultury w oczach mieszkańców.....	43
5. Podsumowanie.....	48
6. Spis rysunków.....	49
7. Spis tabel.....	49
8. Spis wykresów.....	49
9. Załącznik nr 1: Kwestionariusz ankiety.....	50
10. Załącznik nr 2. Raport z wywiadu swobodnego.....	54

1. Wprowadzenie.

Badania omawiane w niniejszym raporcie przeprowadzone zostały na potrzeby Gminnego Ośrodka Kultury w Turośni Kościelnej. Stanowią one diagnozę środowiska lokalnego opracowaną w ramach programu Dom Kultury + Inicjatywy lokalne.

Program ten został stworzony, aby wspomóc inicjowanie działań służących wzmocnieniu zaangażowania instytucji kultury w życie społeczności lokalnej, odkrywaniu oraz rozwijaniu potencjału i kapitału kulturowego jej członków oraz kulturotwórczych zasobów społeczności. Gminny Ośrodek Kultury w Turośni Kościelnej, wziął udział w tym programie, ponieważ gotowy jest prowadzić nowatorskie działania animacyjne projektowane w oparciu między innymi o niniejszą diagnozę i poddane ewaluacji, a ukierunkowane na bezpośrednią i bliską współpracę z przedstawicielami społeczności lokalnej. Efektem udziału w tymże programie ma być budowanie trwałych relacji z mieszkańcami gminy. Zadaniem beneficjentów programu jest przygotowanie diagnozy potrzeb społeczności lokalnej, zmotywowanie mieszkańców do zgłaszania autorskich projektów działań, oraz wsparcie najbardziej wartościowych pomysłów przy ich realizacji. Efektem tych działań ma być stworzenie spójnego i odpowiadającego potrzebom mieszkańców programu działań, zbudowanie atrakcyjnej oferty kulturalnej na terenie gminy, a przede wszystkim uaktywnienie mieszkańców do podejmowania oddolnych inicjatyw kulturalnych. Instytucją zarządzającą programem Domy Kultury + Inicjatywy lokalne 2014 jest Narodowe Centrum Kultury.

Głównym celem badania jest identyfikacja zainteresowań, sposobów spędzania wolnego czasu oraz potrzeb kulturalnych mieszkańców gminy, a także sposobu postrzegania przez nich roli Gminnego Ośrodka Kultury. Pomoże to w dopasowaniu oferty i harmonogramu zajęć organizowanych przez GOK do oczekiwań odbiorców i stworzenie korzystnej, stabilnej strategii rozwoju tego ośrodka kulturalnego. Równie ważnym aspektem badania było odkrycie zasobów i samodzielnych inicjatyw mieszkańców Gminy, które mogą stać się podstawą do określenia kierunku wspierania i współorganizowania oddolnych inicjatyw kulturotwórczych społeczności lokalnej.

Badania zostało przeprowadzone z wykorzystaniem triangulacji metod i technik badawczych (wykorzystane zostały metody ilościowe oraz jakościowe z zastosowaniem następujących technik badawczych:

- Analiza danych zastanych desk research,
- Badanie sondażowe mieszkańców gminy Turośń Kościelna z wykorzystaniem kwestionariusza ankiety,
- Indywidualne wywiady pogłębione (IDI) z sołtysami.

Raport został podzielony na:

- Część teoretyczną stanowiącą odwołanie do pojęć używanych na wszystkich etapach badania. Jej celem jest uszczegółowienie definicji zagadnień używanych w potocznym rozumieniu, tj. kultura, potrzeby kulturalne, czas wolny, inicjatywa społeczności, instytucja społeczna. Ponadto znajduje się w niej też opis projektu.
 - Problemy badawcze i hipotezy.
 - Przyjęte metody i narzędzia badawcze służące weryfikacji hipotez oraz charakterystyka próby badawczej.
 - Prezentację wyników badań i wnioski.

Zainteresowania i potrzeby kulturalne społeczności lokalnej to temat bardzo złożony i trudny dla badacza. Termin „zainteresowanie” jest bowiem szeroko pojmowany, a kryją się za nim, np. pasje, hobby, chęć poznawania tego, co nowe, chęć poszerzenia wiedzy, czy też po prostu sposób na samorealizację. Określenie „potrzeby kulturalne” również dla każdego z nas oznacza co innego. Wiadomo, że każdy w jakimś sensie posiada i dąży do zaspokojenia swoich potrzeb kulturalnych, ale sposobów tego zaspokajania może być naprawdę wiele. Nie bez znaczenia jest zatem to, jaką funkcję w naszym życiu pełnią potrzeby kulturalne, w jakim środowisku i gronie je realizujemy oraz ile możemy poświęcić na to czasu.

2. Metodologia badania.

2.1 Problematyka badawcza. Przedmiot badań.

Przedmiotem badań są zainteresowania mieszkańców gminy oraz ich potrzeby kulturalne. Z punktu widzenia Gminnego Centrum Kultury ważne jest poznanie zasobów tkwiących w społeczności lokalnej oraz możliwość ich pobudzenia do aktywności.

Szczególnie ważne jest poznanie preferencji kulturalnych następujących grup:

- rodzin z dziećmi;
- młodzieży;
- osób starszych;
- osób samotnych;
- osób aktywnych zawodowo.

Ogólne pytanie problemowe brzmi następująco: Jakie są potrzeby kulturalne mieszkańców gminy Turośń Kościelna, a także jakie są ich oczekiwania i preferencje wobec Gminnego Ośrodka Kultury.

Z powyższego pytania problemowego wyłaniają się następujące pytania szczegółowe:

1. Czas wolny

1.1 W jaki sposób mieszkańcy gminy spędzają swój czas wolny?

1.2 Gdzie mieszkańcy gminy spędzają swój wolny czas?

2. Zainteresowania i potrzeby kulturalne

2.1 Jakie dziedziny kultury są szczególnie ważne dla mieszkańców gminy?

2.2 Jakie zainteresowania i hobby preferują mieszkańcy gminy?

2.3 W jaki sposób mieszkańcy gminy realizują swoje zainteresowania?

2.4 Czy wśród mieszkańców istnieje potrzeba uzewnętrznienia swoich zainteresowań?

3. Uczestnictwo w kulturze

3.1 Czy mieszkańcy gminy korzystają z oferty Gminnego Ośrodka Kultury?

3.2 Jakie wydarzenia kulturalne odbywające się na terenie gminy znane są dla tutejszych mieszkańców

3.3 Jakie wydarzenia kulturalne cieszą się największym zainteresowaniem mieszkańców gminy?

3.4 Na jakie wydarzenia kulturalne jest oczekiwanie mieszkańców gminy?

4. Sposób postrzegania Gminnego Centrum Kultury przez mieszkańców gminy

4.1 Jaka jest opinia mieszkańców gminy na temat funkcjonowania Gminnego Ośrodka Kultury?

4.2 Jakie cele zdaniem mieszkańców gminy powinien realizować Gminny Ośrodek Kultury?

2.2 Hipotezy.

Przypuszczamy, że mieszkańcy gminy Turośń Kościelna swoje potrzeby kulturalne zaspokajają w sposób globalny, przy użyciu środków masowego przekazu. Może to wynikać, z ogólnej przewagi kultury globalnej nad lokalną i płytkich (pośrednich) stosunkach międzyludzkich. Gminny Ośrodek Kultury w Turośni Kościelnej gotowy jest do prowadzenia nowatorskich działań służących wzmocnieniu inicjatyw lokalnej społeczności oraz poszerzaniu dostępu do kultury.

Hipotezy ujęte w niniejszym raporcie sformułowane zostały w oparciu o domysły i przypuszczenia, co do rzeczywistości społecznej w omawianym temacie.

Wymagają one weryfikacji na drodze prowadzonych badań.

Główna hipoteza brzmi następująco: społeczność lokalna gminy Turośń Kościelna posiada niewykorzystany potencjał kulturotwórczy.

Odpowiedzią na postawione wcześniej pytania szczegółowe są następujące hipotezy:

1. Czas wolny.

1.1 Mieszkańcy gminy poświęcają swój wolny czas przede wszystkim na zajęcia, które nie wymagają nakładów finansowych i nie są zbyt kłopotliwe, np. ze względu na konieczność przemieszczania się. Preferują zatem oglądanie telewizji, spędzanie czasu przy komputerze. Dla wielu ważne mogą okazać się spotkania towarzyskie z rodziną lub znajomymi. Niewiele osób poświęca się swojemu hobby. Swój wolny czas spędzają głównie w miejscowości zamieszkania, odległość od miasta Białystok ma wpływ na miejsce spędzania czasu wolnego na korzyść miasta.

2. Zainteresowania i potrzeby kulturalne.

2.1 Sport, muzyka i film to zdecydowanie najpopularniejsze zainteresowania mieszkańców. Zamiłowanie do sportu najczęściej przybiera formę bierną mającą swoje odzwierciedlenie, np. w oglądaniu meczy, olimpiad, czy zawodów w telewizji. Poza sportem dla respondentów ważna jest także muzyka, a dokładniej jej słuchanie. Jest to powszechnie lubiana, ogólnodostępna i nie wymagająca zbyt dużych nakładów finansowych forma rozrywki i stąd pewnie duże nią zainteresowanie. Badani wskazują na różne rodzaje słuchanej muzyki, ale główną rolę odgrywa muzyka popularna.

2.2 Respondenci najczęściej decydują się na realizację swojego hobby w domu. Są to zajęcia mało angażujące, nie przybierają form profesjonalnych i wyczynowych. Ze względu na to nie występują chęci uzewnętrznienia swoich osiągnięć hobbystycznych.

3. Uczestnictwo w kulturze.

3.1 Mieszkańcy gminy Turośń Kościelna bardzo często korzystają z ofert GOK dobrze znają jego ofertę, ponieważ jest jedyną instytucją działającą w pobliżu ich zamieszkania oferującą niekomercyjne wydarzenia. Najbardziej znaną imprezą organizowaną przez GOK jest „Dzień Konia na Podlasiu”.

3.2 Respondenci deklarują chęć uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych takich, jak koncerty, festyny, dożynki, pikniki rodzinne ze względu na to, że są to imprezy rozrywkowe odbywające się w pobliżu ich miejsca zamieszkania, a dodatkowo są sposobem na spędzanie czasu w gronie rodziny, przyjaciół i sąsiadów.

3.4 Niewiele osób zainteresowanych jest uczestnictwem w wydarzeniach tzw. kultury wysokiej, tj. wyjazdami do teatru, filharmonii lub na wystawy. Niewiele osób może wskazać działania artystyczne innych osób lub instytucji, które warto by nagłośnić. Ze zorganizowanych form spędzania czasu mieszkańcy wybierają wycieczki krajoznawcze. Dostępna na terenie gminy oferta kulturalna jest dla respondentów wystarczająca, ponieważ mogą oni uzupełnić swoje potrzeby kulturalne w mieście Białystok.

4. Sposób postrzegania Gminnego Centrum Kultury przez mieszkańców gminy

4.1. Gminne Centrum Kultury jest postrzegane jako instytucja, której główną rolą jest

organizacja czasu wolnego dzieci, młodzieży i osób starszych oraz wsparcie potrzebujących i bezrobotnych. Niewiele osób włącza się w działalność GOK, spowodowane jest to brakiem czasu.

2.3 Aparat pojęciowy – teoretyczne ujęcie kategorii omawianych w badaniu.

Kultura i potrzeby kulturalne.

Określenie “kultura” jest pojęciem wielowymiarowym. W rozumieniu potocznym najczęściej kojarzone jest z dobrym wychowaniem, albo formami sztuki, tj. muzyką klasyczną, operą, czy baletem. W socjologii jednak to pojęcie ma dużo szerszy zakres i jest traktowane jako cecha społeczeństwa. Kultura jest tu bowiem “świadomym, społecznie przekazywanym dziedzictwem wytworów, wiedzy, przekonań, wartości i oczekiwań normatywnych, które to dziedzictwo pomaga członkom danego społeczeństwa radzić sobie z pojawiającymi się problemami”¹. Mówiąc prościej kulturą nazywamy to wszystko, czego uczymy się w trakcie życia społecznego i co jest nam przekazywane z pokolenia na pokolenie.

Kultura składa się z dwóch następujących komponentów:

- Kultura materialna - wszystkie konkretne wytwory społeczeństwa związane z fizycznym przejawem życia ludzkiego;
- Kultura niematerialna - wszystkie duchowe wytwory życia społecznego; zalicza się do nich: wiedzę i przekonania, wartości, normy, znaki i symbole.

Nie ulega wątpliwości, że do zaistnienia kultury niezbędne jest istnienie społeczeństwa, które tę kulturę tworzy i dzięki któremu ulega ona przeobrażeniom. Obecnie zmiany kulturowe zachodzą bardzo szybko, a spowodowane jest to tzw. wirtualizacją i dążeniem do nowoczesności. Dzięki środkom masowego przekazu ludzie mają łatwiejszy dostęp do kultury.

W naszych badaniach koncentrujemy się na potrzebach kulturalnych respondentów, oraz na ich wyborach sposobów realizacji tych potrzeb. Analizujemy to, czemu poświęcają swój czas wolny, jakie rozrywki preferują, oraz jak wygląda i wyglądać może w przyszłości relacja na linii mieszkańcy gminy - Gminny Ośrodek Kultury, bo to właśnie ta instytucja jest powołana do tego, by organizować życie tej społeczności w kontekście kulturowym.

¹ N. Goodman, “Wstęp do socjologii”, Wydawnictwo Zysk i S - ka, Poznań 2001, s.37.

Potrzeby kulturalne to w naukach społecznych potrzeby wyższego rzędu realizowane w późniejszej fazie rozwoju człowieka wówczas, gdy zaspokojone zostaną potrzeby niższego rzędu, tj. potrzeby fizjologiczne, czy bezpieczeństwa. Uczestnictwo człowieka w szeroko pojętej kulturze wspomaga jego rozwój, wzbogaca go o doznania duchowe, estetyczne, poznawcze oraz zapewnia poczucie komfortu, radości, co w efekcie zwiększa poziom życiowej satysfakcji.

Czas wolny.

Przez “czas wolny” rozumiemy “całokształt życia człowieka poza pracą, którego ilość, jaką on dysponuje decyduje o jego społecznym usytuowaniu, o przynależności do określonej klasy społecznej.”² Inna definicja mówi, że “czas wolny jest to czas poza snem i koniecznościami fizjologicznymi, przeznaczony na odpoczynek, zabawę, bezinteresowny rozwój osobowości; czynności czasu wolnego podlegają zasadom odmiennym od tych, które rządzą pracą, charakteryzuje je minimum społecznych zobowiązań i przymusów, psychiczne, poczucie wolności, autoteliczność.”³

Trzy podstawowe funkcje czasu wolnego, na których opieramy się w naszych badaniach to:

1. Wypoczynek
2. Rozrywka
3. Rozwój zainteresowań i uzdolnień.

Instytucja społeczna a inicjatywa społeczności.

W ogólnym ujęciu instytucje społeczne to “stosunkowo trwałe układy strukturalne i kulturowe, czyli pewne zorganizowane typy działalności, rozwijające się oddolnie albo specjalnie zaplanowane, zaspokajające wyodrębnione potrzeby całej zbiorowości i poszczególnych jednostek w sposób uregulowany, podlegający kontroli społecznej i normom społecznym. Instytucje społeczne są zwykle pojmowane jako podstawowe elementy organizacji życia społecznego, zapewniające porządek społeczny i ustalające wzory zachowań.”⁴

² S. Czajka, “Z problemów czasu wolnego”, Instytut Wydawniczy CRZZ, Warszawa 1974, s. 38.

³ B. Sułkowski, “Czas wolny” [w:] “Encyklopedia socjologii”, t.1, Oficyna Naukowa, Warszawa 1998, s. 111.

⁴ B. Sułkowski, “Instytucja społeczna” [w:] “Encyklopedia socjologii”, t.1, Oficyna Naukowa, Warszawa 1998, s. 317.

Powyższa definicja odnosi się także do domów kultury, gdyż są to instytucje społeczne, których nadrzędną funkcją jest zaspokajanie potrzeb kulturalnych mieszkańców zarówno w przypadku jednostek i grup, np. zajęcia ceramiczne, czy kurs gry na gitarze, jak i w kontekście szerszej zbiorowości, np. festyny, czy spektakle teatralne.

Działalność domów kultury jest określona prawnie. Każdy taki ośrodek ma również ustalony zamysł na temat tego, co pracownicy są w stanie zaproponować swojej społeczności. Ważne jest jednak, aby oferta kulturalna dostosowana była do tego, co faktycznie leży w kręgach zainteresowań ludzi, co sprawi im przyjemność i będzie komfortowe w wymiarze możliwości czasowych i finansowych. Jednocześnie pamiętać musimy, że Ośrodek Kultury, nie jest jedynie „dostarczycielem” rozrywki, ale przede wszystkim dbać musi o rozwój kulturalny mieszkańców. Umownie możemy nazwać ośrodek kultury jej „dawcą”, a lokalną społeczność jej „biorcą”. Niezbędna jest tu zatem interakcja dawcy i biorcy, aby wypracować porozumienie i stworzyć ciekawą, wartościową i satysfakcjonującą ofertę. Do zaistnienia takiej interakcji, poza zaangażowaniem pracowników ośrodka kultury, potrzebna jest inicjatywa społeczności rozumiana jako wszelkie przejawy działań lub wyrażenie chęci podjęcia działań na rzecz kultury w danym środowisku. W praktyce oznacza to, że mieszkańcy gminy powinni wyraźnie określić, jakie projekty kulturalne widzieliby jako najpotrzebniejsze i najważniejsze dla swojej społeczności lub chociaż nakreślić kierunek, obszar swoich kulturalnych zainteresowań. Inicjatywa „biorców kultury” zaowocowałaby stworzeniem profilu przedsięwzięć kulturalnych pełniących nie tylko funkcje rozrywkowe i wypoczynkowe, ale także te odnoszące się do rozwijania pasji i uzdolnień, a w wymiarze socjologicznym do wewnętrznej integracji społeczności lokalnej.

2.4 Charakterystyka terenu badań.

Gmina Turośń Kościelna to gmina wiejska, położona w powiecie białostockim, w województwie podlaskim. Na gminę składają się 34 sołectwa oraz 4 miejscowości niesołeckie. Na koniec 2013 roku gmina liczyła 5948 mieszkańców. Podział ludności według wieku obrazuje tabela 1.

Liczba Ludności	5948
w wieku przedprodukcyjnym (do 18 roku życia)	1241
w wieku produkcyjnym (18-60/65 lat)	3724
w wieku poprodukcyjnym (60/65 lat i więcej)	983

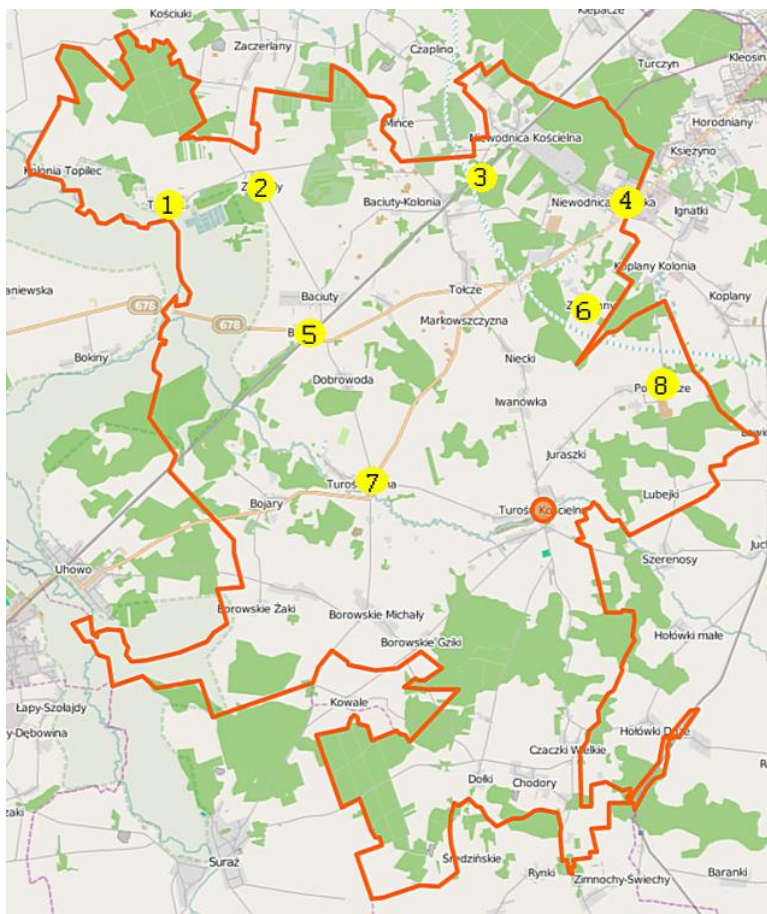
Tabela 1 - liczba ludności gminy z podziałem na wiek. Źródło: GUS.

W gminie mieszka 1149 dzieci w wieku do 16 lat, z czego 316 w wieku gimnazjalnym. Na terenie gminy znajdują się 2 przedszkole niepubliczne (od września 2014r. niepubliczne przedszkole "Promyk" w Turośni Kościelnej kończy swoją działalność, planowane jest otwarcie przedszkola publicznego), 3 publiczne szkoły podstawowe, 1 niepubliczna szkoła podstawowa oraz 1 gimnazjum.

Zarejestrowanych bezrobotnych z obszaru gminy jest 284⁵ osób, 46% tej grupy stanowią kobiety. Dane te nie obrazują jednak w pełni stanu faktycznego. Z uwagi na fakt, iż mamy do czynienia z gminą wiejską, na terenie której wciąż zamieszkują osoby prowadzące tradycyjne gospodarstwa rolne, musimy wziąć pod uwagę, te osoby, które zgodnie z procedurą Urzędu nie mogą zarejestrować się jako osoby bezrobotne, ponieważ traktowane są jako rolnicy. Często są jednak sytuacje, w których osoba nie jest w stanie utrzymać się z własnej pracy na roli i poszukuje innej pracy zarobkowej. Ponadto musimy pamiętać, że na terenach wiejskich bardzo często mamy do czynienia z osobami nieaktywnymi zawodowo, które nie poszukują pracy ponieważ wychowują dzieci, czy też zajmują się gospodarstwem i domem.

Na terenie gminy funkcjonuje 8 świetlic wiejskich. Pomieszczenia wykorzystywane są przez miejscową ludność, służą również jako zaplecze lokalowe dla działań i inicjatyw Gminnego Ośrodka Kultury w Turośni Kościelnej. Ich położenie pokazuje rysunek nr 1.

⁵ Źródło GUS, stan na dzień 26.03.2014r.

Rysunek 1 – rozmieszczenie świetlic wiejskich na terenie gminy Turośń Kościelna: 1. Topilec; 2. Zawady; 3. Trypucie; 4. Niewolnica Korycka; 5. Baciuty; 6. Zalesiany; 7. Turośń Dolna; 8. Pomigacze. Źródło: www.wikipedia.org oraz opracowanie własne.

Gminny Ośrodek Kultury swoją siedzibę ma w Turośni Kościelnej przy ul. Białostockiej 5. Jest on gminną, samorządową jednostką organizacyjną. Wraz z samorządem gminnym oraz we współpracy ze środowiskiem lokalnym podejmujemy zadania mające na celu zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców gminy. Ośrodek zapewnia szereg imprez sportowo – rekreacyjnych oraz kulturalnych. Działa na rzecz miejscowej społeczności oraz promocji i rozwoju regionu.

We współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach swojej działalności GOK prowadzi zajęcia świetlicowe dla dzieci. Odbywają się one w świetlicy wiejskiej w Pomigaczach.

Przy Gminnym Ośrodku Kultury w Turośni Kościelnej działa zespół wokalny pod nazwą „Młodzieżowa Grupa Folkowa” oraz Dziecięca Orkiestra „Ukulele”. W skład zespołów wchodzi zarówno dzieci z klas szkoły podstawowej, jak i z klas gimnazjalnych. Młodzi artyści śpiewają przede wszystkim polskie przeboje rozrywkowe, aczkolwiek

w repertuarze grupy nie brakuje regionalnych utworów ludowych nawiązujące do Regionu Podlasia, kolęd i pastorałek.

W ramach Gminnego Ośrodka Kultury w Turośni Kościelnej funkcjonuje jedna biblioteka publiczna – Gminna Biblioteka Publiczna mieszcząca się w Dworku Myśliwskim z 2 poł. XVIII w. oraz jej Filia w Turośni Dolnej. Z usług Biblioteki korzysta około 140⁶ aktywnych członków. Przy Bibliotece funkcjonuje „Klub Książki” zrzeszający głównie uczniów miejscowego gimnazjum oraz cyklicznie organizowane są „Spotkania z Pasjami”.

W sprawozdaniu z realizacji Programu współpracy Gminy Turośń Kościelna z organizacjami pozarządowymi w 2013r., czytamy, że w zeszłym roku na działania z zakresu kultury i edukacji gmina przeznaczyła 20 tys. zł.

Na terenie gminy aktywnie działają między innymi następujące organizacje pozarządowe:

1. Stowarzyszenie Gmin Górnej Narwi;
2. Stowarzyszenie „N.A.R.E.W.” Narwiańska Akcja Rozwoju Ekonomicznego Wsi;
3. Stowarzyszenie Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego;
4. Stowarzyszenie Przyjaciół Niewodnicy;
5. Stowarzyszenie na Rzecz Wspierania Edukacji, Demokracji Obywatelskiej i Rozwoju Regionalnego „Synergia”;
6. Fundacja na Rzecz Ochrony Architektury Drewnianej „Skansen Podlaski”;
7. Ośrodek Sportów Konnych „Stajnia Kucykowo”;
8. Uczniowski Klub Sportowy „Tur”;
9. Klub Sportowy „Minotaur”;
10. Stowarzyszenie „Wspólna Inicjatywa Podlaska”;
11. Stowarzyszenie Rodu Redlińskich;
12. Ochotnicza Straż Pożarna w Turośni Kościelnej;
13. Ochotnicza Straż Pożarna w Turośni Dolnej;
14. Ochotnicza Straż Pożarna w Borowskich Michałach;
15. Ochotnicza Straż Pożarna w Borowskich Olkach;
16. Ochotnicza Straż Pożarna w Chodorach;
17. Ochotnicza Straż Pożarna w Iwanówce;
18. Ochotnicza Straż Pożarna w Niewodnicy Koryckiej.

⁶ tamże

Do cyklicznych imprez, odbywających się na terenie gminy z inicjatywy GOK należą m.in: „Dzień Konia na Podlasiu”, „Wakacyjny Festyn Familijny” oraz Międzynarodowy Dzień Rodzin – Dzień Dziecka w Turośni Kościelnej. Równolegle odbywa się wiele innych inicjatyw kulturalnych, których kalendarium na rok 2013 przedstawia tabela nr 2.

Lp.	Data	Nazwa imprezy	Miejsce	Organizator
1	styczeń	Koncert kolęd i pastorałek w wykonaniu Młodzieżowej Grupy Folkowej oraz Objazdowej Szkoły Muzycznej	Placówki kulturalno - oświatowe na terenie Gminy Turośń Kościelna	Gminny Ośrodek Kultury w Turośni Kościelnej
2	od stycznia do grudnia	Kontynuacja akcji "Cała Polska czyta dzieciom"	Gminna Biblioteka Publiczna w Turośni Kościelnej	Przedszkole Niepubliczne "Promyk" w Turośni Kościelnej Gminny Ośrodek Kultury w Turośni Kościelnej
3	styczeń	Wystawa okolicznościowa związana z 110. rocznicą urodzin Ireny Jurgielewiczowej	Gminna Biblioteka Publiczna w Turośni Kościelnej	Gminny Ośrodek Kultury w Turośni Kościelnej
4	luty	Ferie w Bibliotece	Gminna Biblioteka Publiczna w Turośni Kościelnej	Gminny Ośrodek Kultury w Turośni Kościelnej
5	luty	Konkurs plastyczny „Pejzaż zimowy”	Gminna Biblioteka Publiczna w Turośni Kościelnej	Gminny Ośrodek Kultury w Turośni Kościelnej
6	luty	Wystawa okolicznościowa związana z 1. rocznicą śmierci Wisławy Szymborskiej	Gminna Biblioteka Publiczna w Turośni Kościelnej	Gminny Ośrodek Kultury w Turośni Kościelnej

7	marzec	Warsztaty wielkanocne pn. „Kolorowa Pisanka”	Gminna Biblioteka Publiczna w Turośni Kościelnej	Gminny Ośrodek Kultury w Turośni Kościelnej
8	marzec	Konkurs świąteczny pn. "Ozdoby wielkanocne"	Gminna Biblioteka Publiczna w Turośni Kościelnej	Gminny Ośrodek Kultury w Turośni Kościelnej
9	marzec	Wystawa okolicznościowa związana z 70. rocznicą śmierci Heleny Mniskówny	Gminna Biblioteka Publiczna w Turośni Kościelnej	Gminny Ośrodek Kultury w Turośni Kościelnej
10	kwiecień	Spotkanie autorskie ze znanymi pisarzami	Gminna Biblioteka Publiczna w Turośni Kościelnej	Gminny Ośrodek Kultury w Turośni Kościelnej
11	kwiecień	Dzień Seniora mieszkańcom wsi: - Niecki - Markowszczyzna - Zalesiany	Świetlica wiejska w Trupuciach	Gminny Ośrodek Kultury w Turośni Kościelnej
12	2 kwiecień	Międzynarodowy Dzień Książki dla Dzieci	Gminna Biblioteka Publiczna w Turośni Kościelnej	Gminny Ośrodek Kultury w Turośni Kościelnej
13	kwiecień	Wystawa okolicznościowa związana z 100. rocznicą urodzin Aleksandra Rymkiewicza	Gminna Biblioteka Publiczna w Turośni Kościelnej	Gminny Ośrodek Kultury w Turośni Kościelnej
14	maj	Obchody Konstytucji 3 Maja	wybrane placówki kulturalno -oświatowe na terenie Gminy Turośń Kościelna	Gminny Ośrodek Kultury w Turośni Kościelnej

15	maj	Konferencja osób niepełnosprawnych	Świetlica wiejska w Turośni Dolnej	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Gminny Ośrodek Kultury w Turośni Kościelnej
16	maj	Gminne Obchody Dnia Strażaka	-	Zarząd Gminny OSP
17	maj	Tydzień Bibliotek	Gminna Biblioteka Publiczna w Turośni Kościelnej	Gminny Ośrodek Kultury w Turośni Kościelnej
18	maj	Wystawa okolicznościowa związana z 130. rocznicą śmierci Cypriana Kamila Norwida	Gminna Biblioteka Publiczna w Turośni Kościelnej	Gminny Ośrodek Kultury w Turośni Kościelnej
19	czerwiec	Dzień Konia na Podlasiu X edycja	Gospodarstwo Agroturystyczne "Majątek Howieny" w Pomigaczach	Gmina Turośń Kościelna Gminny Ośrodek Kultury w Turośni Kościelnej
20	czerwiec	Wystawa okolicznościowa związana z 220. rocznicą urodzin Aleksandra Fredry	Gminna Biblioteka Publiczna w Turośni Kościelnej	Gminny Ośrodek Kultury w Turośni Kościelnej
21	lipiec	Literackie wakacje cykl zajęć artystycznych dla dzieci i młodzieży	Gminna Biblioteka Publiczna w Turośni Kościelnej	Gminny Ośrodek Kultury w Turośni Kościelnej
22	lipiec	Wystawa okolicznościowa związana z 60. rocznicą śmierci Kornela Makuszyńskiego	Gminna Biblioteka Publiczna w Turośni Kościelnej	Gminny Ośrodek Kultury w Turośni Kościelnej

23	lipiec	Wakacyjny Festyn Familijski	Stadion sportowy w Turośni Kościelnej	Gminny Ośrodek Kultury w Turośni Kościelnej
24	sierpień	Literackie wakacje cykl zajęć artystycznych dla dzieci i młodzieży	Gminna Biblioteka Publiczna w Turośni Kościelnej	Gminny Ośrodek Kultury w Turośni Kościelnej
25	sierpień	Wystawa okolicznościowa związana z Dniem Wojska Polskiego	Gminna Biblioteka Publiczna w Turośni Kościelnej	Gminny Ośrodek Kultury w Turośni Kościelnej
26	wrzesień	Uroczyste obchody 74. rocznicy wybuchu II w.ś.	wybrane placówki kulturalno -oświatowe na terenie Gminy Turośń Kościelna	Gminny Ośrodek Kultury w Turośni Kościelnej
27	wrzesień	Wystawa okolicznościowa związana z 150 rocznicą śmierci Jacoba Grimma	Gminna Biblioteka Publiczna w Turośni Kościelnej	Gminny Ośrodek Kultury w Turośni Kościelnej
28	wrzesień	Spotkanie Biblioteczne uczniów kl. I Pasowanie na czytelnika	Gminna Biblioteka Publiczna w Turośni Kościelnej	Gminny Ośrodek Kultury w Turośni Kościelnej
29	październik	Spotkania autorskie ze znanym pisarzem	Gminna Biblioteka Publiczna w Turośni Kościelnej	Gminny Ośrodek Kultury w Turośni Kościelnej
30	październik	Dzień Edukacji Narodowej	Gminny Ośrodek Kultury w Turośni Kościelnej placówki kulturalno -oświatowe na terenie Gminy Turośń Kościelna	

31	październik	Wystawa okolicznościowa związana z 110. rocznicą urodzin Mieczysława Jastruna	Gminna Biblioteka Publiczna w Turośni Kościelnej	Gminny Ośrodek Kultury w Turośni Kościelnej
32	11 listopad	Narodowe Święto Niepodległości	wybrane placówki kulturalno - oświatowe na terenie Gminy Turośń Kościelna	Gminny Ośrodek Kultury w Turośni Kościelnej
33	listopad	Wystawa okolicznościowa związana z Światowym Dniem Młodzieży	Gminna Biblioteka Publiczna w Turośni Kościelnej	Gminny Ośrodek Kultury w Turośni Kościelnej
34	listopad	Kiermasz książek	Gminna Biblioteka Publiczna w Turośni Kościelnej	Gminny Ośrodek Kultury w Turośni Kościelnej
35	grudzień	Koncert kolęd i pastorałek	Świetlice wiejskie z terenu Gminy Turośń Kościelna.	Gminny Ośrodek Kultury w Turośni Kościelnej
36	grudzień	Konkurs na najpiękniejszą kartkę bożonarodzeniową	Gminna Biblioteka Publiczna w Turośni Kościelnej	Gminny Ośrodek Kultury w Turośni Kościelnej
37	grudzień	Warsztaty tradycji bożonarodzeniowej	Gminna Biblioteka Publiczna w Turośni Kościelnej	Gminny Ośrodek Kultury w Turośni Kościelnej
38	grudzień	Wieczór kolęd	Świetlica wiejska w Niewodnicy Koryckiej	Stowarzyszenie Przyjaciół Niewodnicy Gminny Ośrodek Kultury w Turośni Kościelnej
39	grudzień	Kontynuacja akcji "Cała Polska czyta dzieciom"	Gminna Biblioteka Publiczna w Turośni Kościelnej	Przedszkole Niepubliczne "Promyk" w Turośni Kościelnej Gminny Ośrodek Kultury w Turośni Kościelnej
40	grudzień	Wystawa okolicznościowa związana z 60. rocznicą śmierci Juliana Tuwima	Gminna Biblioteka Publiczna w Turośni Kościelnej	Gminny Ośrodek Kultury w Turośni Kościelnej

Tabela 2 - Kalendarz imprez kulturalnych na 2013 rok. Źródło: <http://www.turosnkoscielna.pl/index.php/gminny-osrodek-kultury/aktualnosci-gok-u>.

Z punktu widzenia naszych badań istotną cechą gminy jest jej wielkość oraz utrudniona możliwość dotarcia okolicznych mieszkańców do Turośni Kościelnej. Praktycznie nie funkcjonuje komunikacja publiczna, poszczególne miejscowości są od siebie oddalone, przez co trudno jest organizować i włączać w wydarzenia wszystkich mieszkańców.

2.5 Grupy docelowe projektu.

Założeniem Programu Dom Kultury+ Inicjatywy Lokalne 2014 jest aktywizacja grup wykluczonych społecznie i grup nieuczestniczących w życiu kulturalnym. Cel, jaki postawiło sobie Gminny Ośrodek Kultury, to pobudzenie mieszkańców do zgłaszania swoich pomysłów, i wspieranie ich w realizacji tych pomysłów. Grupami docelowymi, do których szczególnie chcielibyśmy dotrzeć w badaniu są:

- młodzież, która w naszej opinii jest grupą o bardzo dużym potencjale, a która żyje w poczuciu bycia gorszym od rówieśników z miasta. Uważamy, że młodzież nie kieruje swojej aktywności w stronę lokalnej społeczności, tylko aspiruje do miejskiego stylu życia;
- osoby aktywne zawodowo, rodziny z dziećmi. Będzie to największa grupa docelowa jako główny odbiorca i dawca kultury;
- osoby wykluczone społecznie ze względu na swoje ograniczenia takie jak wiek i niepełnosprawność oraz długotrwałe bezrobocie. Osoby dla których uczestnictwo w kulturze może być sposobem na samotność i realizację siebie.

2.6 Dobór próby.

Dobór próby ma charakter celowy. Oznacza to, że postanowiliśmy objąć badaniem grupę dobraną w taki sposób, aby wyniki badań były jak najbardziej użyteczne z punktu widzenia działalności Gminnego Ośrodka Kultury. Główną grupą docelową badania są osoby

w wieku produkcyjnym. Opracowanie strategii działania GOK będzie się opierała na rozpoznaniu potrzeb tej właśnie grupy wiekowej. Dlatego proporcje poszczególnych grup zostały tak dobrane, aby odzwierciedlała strukturę społeczeństwa gminy. Tabela 3 pokazuje odsetek grup wiekowych w ogólnej liczbie mieszkańców oraz proporcje jakie przyjęto w badaniu.

Kategoria wieku	Grupa docelowa	Liczba ludności	Odsetek w ogólnej liczbie ludności	Odsetek w ogólnej liczbie badanych
osoby w wieku przedprodukcyjnym (do 18 roku życia)	Młodzież	1241	21%	38%
osoby w wieku produkcyjnym (18-60/65 lat)	Dorośli	3724	63%	57%
osoby w wieku poprodukcyjnym (60/65 lat i więcej)	Seniorzy	983	17%	5%

Tabela 3- kategorie wieku i grupy docelowe w ogólnej liczbie ludności gminy oraz w próbie badawczej. Źródło: opracowanie własne.

Do naszych respondentów dotarliśmy za pośrednictwem pracowników, Gminnego Ośrodka Kultury, ale także nauczycieli miejscowego gimnazjum. Ankieterzy prosili o wypełnienie ankiety mieszkańców gminy w trakcie spotkań w ramach działalności świetlic wiejskich oraz przy okazji wydarzenia organizowanego przez Gminny Ośrodek Kultury, tj. podczas „Dnia Konia na Podlasiu”.

2.7 Metody i techniki otrzymywania materiałów. Narzędzia badawcze.

Badania socjologiczne dzieli się zwykle na dwie kategorie: te wykonywane metodami jakościowymi lub ilościowymi. Wachlarz technik, jakimi dysponuje socjolog, wybierając metody ilościowe pozwala odpowiedzieć na pytanie „ile?”. Dzięki temu można ustalić jak często w danej zbiorowości występuje określone zjawisko. Możemy poznać ogólne preferencje respondentów, dowiedzieć się na przykład ile mieszkańców gminy spędza swój wolny czas w Białymstoku. Badania te polegają przede wszystkim na liczbowym opisie zjawisk, w którym wykorzystywane są metody matematyczno-statystyczne. Niewątpliwą zaletą metod ilościowych jest możliwość generalizacji wyników na całą badaną populację.

Z kolei badania jakościowe dają odpowiedzi na pytania: „jak?”, „dlaczego?”, „w jaki sposób?”. Służą interpretacji emocji i głęboko ukrytych motywów działań. Pozwalają na zidentyfikowanie i wyjaśnienie zachowań, intencji i opinii respondentów. Możliwe jest dotarcie do informacji, do których badacz nie miałby dostępu podczas badań ilościowych, wykraczających poza wiedzę czy nawet intuicję socjologa co do uzasadnienia obserwowanych zjawisk. Badania tego typu nie są jednak rozstrzygające i nie można uogólniać ich na całą zbiorowość. Pozwalają natomiast budować hipotezy, wyjaśniać zjawiska zastane i interpretować wyniki badań ilościowych. Metody te uzupełniają się wzajemnie tworząc jasny i pełny obraz badanej zbiorowości.

Dlatego też chcąc potwierdzić założone hipotezy w niniejszym badaniu posłużyliśmy się uzupełniającymi się technikami zbierania danych: badaniem sondażowym oraz wywiadem swobodnym. Zasadnicza część danych zebrana została za pomocą formularza ankiety pod tytułem „Kwestionariusz ankiety: Zainteresowania i potrzeby kulturalne mieszkańców gminy Turośń Kościelna”, który stanowi załącznik nr 1 niniejszego raportu. Narzędzie to stosuje się w badaniach ilościowych, których zadaniem jest, jak już wspomnieliśmy opis zjawiska, czy zjawisk w wyznaczonym zakresie tematycznym, według określonych i przyjętych kategorii. Materiał otrzymany przy zastosowaniu tej techniki pozwala na uchwycenie skali i specyfiki zjawisk, dzięki czemu możemy prezentować wyniki w formie zestawień statystycznych. Technika ta zakłada użycie standaryzowanych kwestionariuszy, które dostarczają dane w tej samej formie od wszystkich respondentów. W połączeniu z odpowiednim doбором próby, pozwala to na formułowanie wniosków, co do całej badanej społeczności. Dzięki temu narzędziu możemy zebrać aktualne dane od znaczącej liczby osób w stosunkowo krótkim czasie, co znacznie ogranicza koszty. Poprzez odpowiedni dobór próby należy rozumieć przeprowadzenie badania na grupie respondentów co do których można przyjąć założenie, że ich cechy odzwierciedlają cechy szerszej populacji⁷. Szczegółowo na temat sposobu doboru próby pisaliśmy w rozdziale 2.6.

Formularz ankiety składał się z dwóch części: merytorycznej oraz metryczki. W pierwszej części znalazło się 14 pytań w tym 1 otwarte. Dziesięć pytań zamkniętych pozostawiało możliwość wypowiedzenia się. W tym celu zastosowano pytania wielokrotnego wyboru z kafeterią niedomkniętą, czyli taką, która pozwala respondentom dopisać warianty odpowiedzi, o których, projektując formularz nie pomyśleliśmy. Zależało nam przede wszystkim na tym, by już sam udział w badaniu dawał możliwość mieszkańcom

⁷ E. Babbie, „Badania społeczne w praktyce”, PWN 2004, str. 268.

aktywnego uczestnictwa w planowaniu działań Gminnego Centrum Kultury. Trzy pytania były pytaniami zamkniętymi jednokrotnego wyboru.

Pytania te miały na celu między innymi:

- Zidentyfikowanie potrzeb kulturalnych mieszkańców gminy Bełchatów.
- Określenie dotychczasowego sposobu spędzania wolnego czasu.
- Identyfikację najbardziej atrakcyjnych przedsięwzięć realizowanych na terenie gminy.

Jednocześnie, by pogłębić wiedzę o badanej społeczności oraz zaktywizować lokalną społeczność do współtworzenia oferty kulturalnej, zdecydowaliśmy się na zastosowanie równoległe jakościowej techniki badawczej. Ze względu na uniwersalny charakter wybraliśmy technikę wywiadu swobodnego, Wywiady przeprowadzone zostały z sołtysami miejscowości: Czaczki Wielkie – Panią Aliną Drozdowską, Chodory – Panem Janem Czackowskim, Dołki – Panią Katarzyną Zimnoch-Pieczur, Borowskie Cibory – Panem Lechem Matysiukiem oraz w Turośni Dolnej z Panią Jadwigą Gaińską. Wywiad swobodny łączy w sobie elementy zarówno pozyskiwania danych, jak i element konsultacyjny, ponieważ uczestnicy wywiadu nie tylko dostarczają dane, ale także biorą aktywny udział w tworzeniu procesu badawczego. Zależało nam na tym, by respondenci pełnili funkcję „ekspertów”, „doradców” opiniujących pewne rozwiązania, czy rekomendujących podjęcie pewnych działań.

2.8 Przebieg badań.

Harmonogram poszczególnych etapów badania:

- do 9 czerwca - budowa kwestionariusza ankiety;
- do 10 czerwca - stworzenie scenariusza wywiadu swobodnego;
- 11 czerwca - przeprowadzenie wywiadu swobodnego z sołtysami;
- do 27 czerwca - zakończenie etapu zbierania danych ankietowych;
- do 10 lipca - zakończenie prac nad raportem z badań.

Przeprowadziliśmy pięć wywiadów swobodnych z sołtysami, szczegółowy scenariusz wywiadu stanowi załącznik nr 2 do raportu. Wnioski zostaną zaprezentowane w dalszej części niniejszego raportu. Pozwalają one na wyjaśnienie oraz wzbogacenie interpretacji danych ilościowych uzyskanych za pomocą kwestionariusza ankiety.

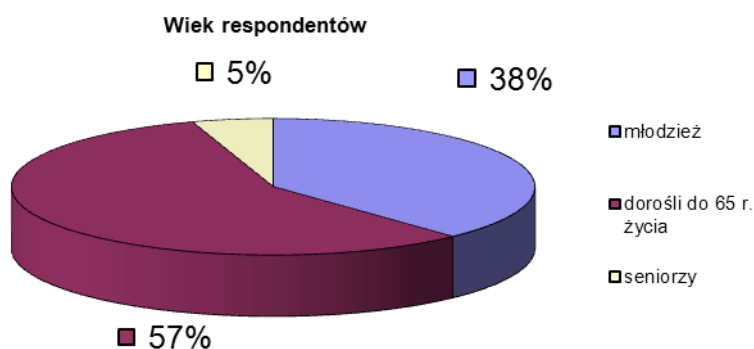
3. Charakterystyka badanej zbiorowości.

Zanim przystąpimy do prezentacji zebranych wyników, warto krótko scharakteryzować badaną zbiorowość. Nie można bowiem interpretować pozyskanych danych, w oderwaniu od najważniejszych zmiennych jakimi są płeć, wiek, status zawodowy, wykształcenie i sytuacja rodzinna respondentów. Dodatkowo ważną zmienną różnicującą jest miejsce zamieszkania.

3.1 Płeć i wiek badanych.

W badaniu ankietowym wzięło udział 100 mieszkańców Gminy Turośń Kościelna, 58% ogólnej liczby badanych stanowiły kobiety, a 42% mężczyźni.

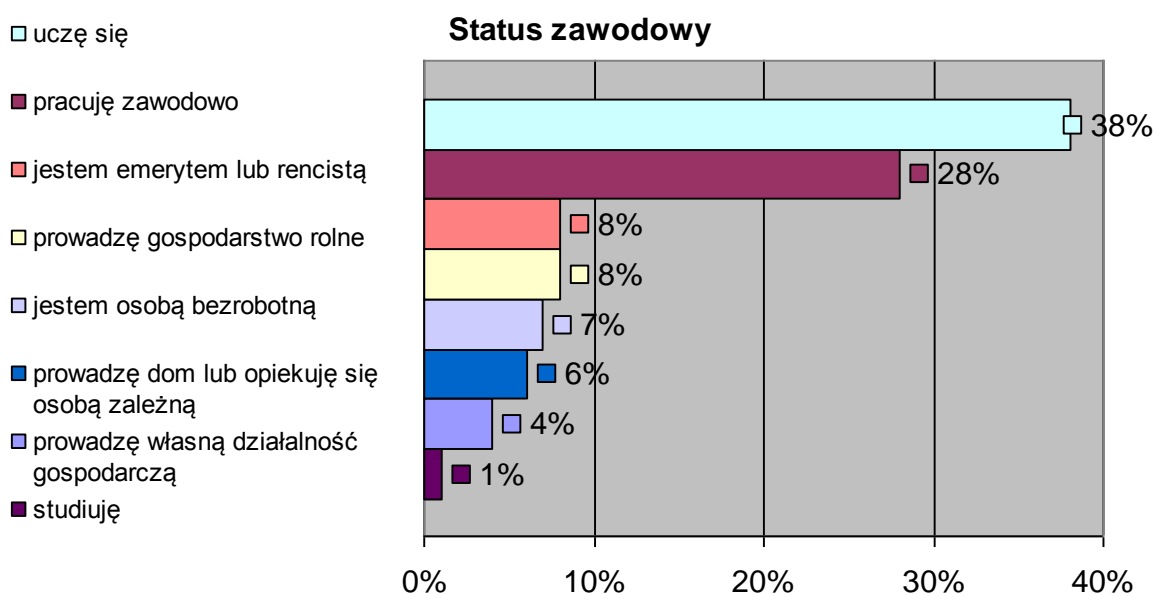
Ankiety przeprowadzane były w Publicznym Gimnazjum w Turośni Kościelnej, a także wśród mieszkańców uczestniczących w spotkaniach i działaniach organizowanych przez Gminny Ośrodek Kultury.

Wykres 1 - podział zbiorowości wg wieku. Źródło własne.

Jak wynika z powyższego wykresu 38% osób, które wzięły udział w badaniu to młodzież szkolna do 18 roku życia, z kolei 57% to dorośli czyli osoby pełnoletnie, a jednocześnie takie które nie ukończyły 65 lat. Starsi respondenci, którzy ukończyli już 65 lat tworzą najmniej liczną grupę „seniorów”, tylko 5% wszystkich biorących udział w badaniu.

3.2 Status zawodowy.

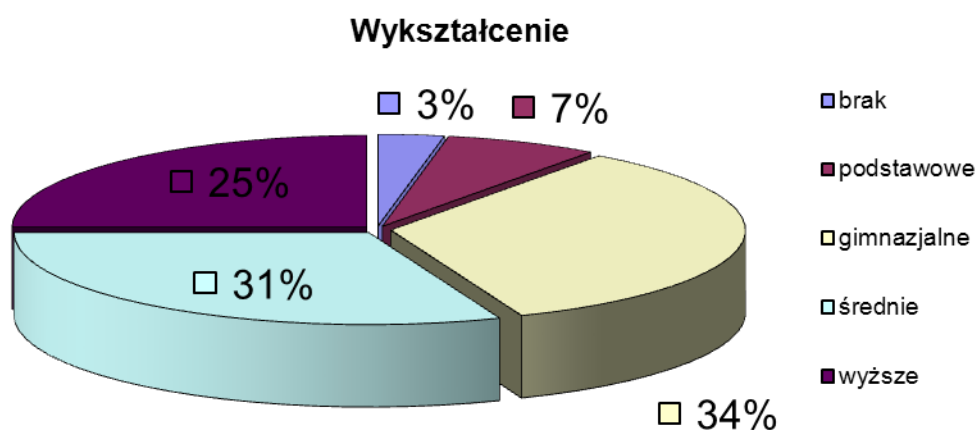

Wykres 2 - podział zbiorowości wg statusu zawodowego. Źródło: opracowanie własne.

Jak pokazuje wykres 2, łącznie 39% nadal uczy się lub studiuje. Wynik ten z pewnością ma związek ze sposobem pozyskiwania ankiet. Podobny odsetek – łącznie 40%, były osobami aktywnymi zawodowo – pracującymi zawodowo (28%), prowadzącymi własną działalność gospodarczą (4%) lub gospodarstwo rolne (8%). Warto dodać, że mówiąc o osobach pracujących zawodowo mamy na myśli nie tylko pracowników zatrudnionych na etat, ale także tych respondentów, którzy pracują na umowy o dzieło czy zlecenie, odbywają staż lub praktyki zawodowe. Siedem procent mieszkańców gminy, którzy wzięli udział w badaniu, poszukuje obecnie pracy, a 6% pozostaje w domu wykonując obowiązki związane z prowadzeniem domu lub opieką nad osobą zależną.

3.3 Wykształcenie

Jak wspomnieliśmy wcześniej, bardzo istotną grupą docelową w badaniu byli uczniowie gimnazjum w Turośni Kościelnej. Wpłynęło to w znacznym stopniu na obraz danych dotyczących wykształcenia. Warto zwrócić uwagę, że ankieta przeprowadzona została wśród uczniów III klas gimnazjum, tuż przed zakończeniem roku szkolnego. W związku z tym niemal wszyscy respondenci w wieku 16 lat zaznaczyli posiadane wykształcenie gimnazjalne, uznając za zakończoną swoją edukację na tym poziomie. Stąd zapewne tak wysoki odsetek (aż 34%) osób z wykształceniem gimnazjalnym.

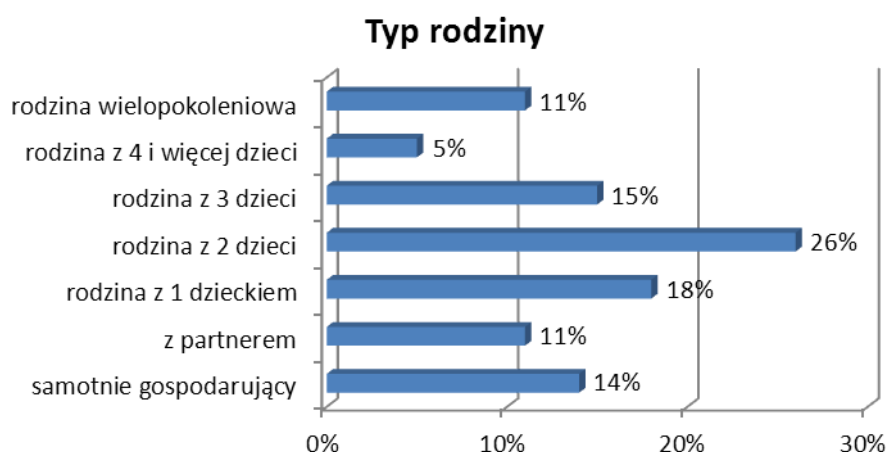
Wykres 3 - podział zbiorowości ze względu na wykształcenie. Źródło: opracowanie własne.

Jak pokazuje wykres 3, 31% pytanych zaznaczyło, że posiada wykształcenie średnie, 25% wyższe, łącznie 10% nie posiada wykształcenia lub zakończyło edukację na szkole podstawowej.

3.4 Sytuacja rodzinna.

Przedostatnie pytanie w formularzu dotyczyło sytuacji rodzinnej respondentów. Celem tego pytania była przede wszystkim ocena czy posiadanie rodziny, a co za tym idzie obowiązki domowe mają realny wpływ na uczestnictwo respondentów w wydarzeniach kulturalnych. Zebrane odpowiedzi podzieliliśmy na kilka kategorii, a z uzyskanych danych stworzyliśmy zmienną niezależną, z którą porównywaliśmy odpowiedzi respondentów. Typy rodzin wyodrębniliśmy w oparciu o ich strukturę. Stworzyliśmy następujące kategorie:

1. Niezależni – osoby prowadzące samodzielne gospodarstwo domowe.
2. Małżeństwo/partnerstwo – respondenci prowadzący gospodarstwo domowe wspólnie z małżonkiem lub partnerem.
3. Rodzina nuklearna z dziećmi
4. Rodzina wielopokoleniowa – tworzona przez kilka pokoleń, dziadkowie, rodzice i dzieci.

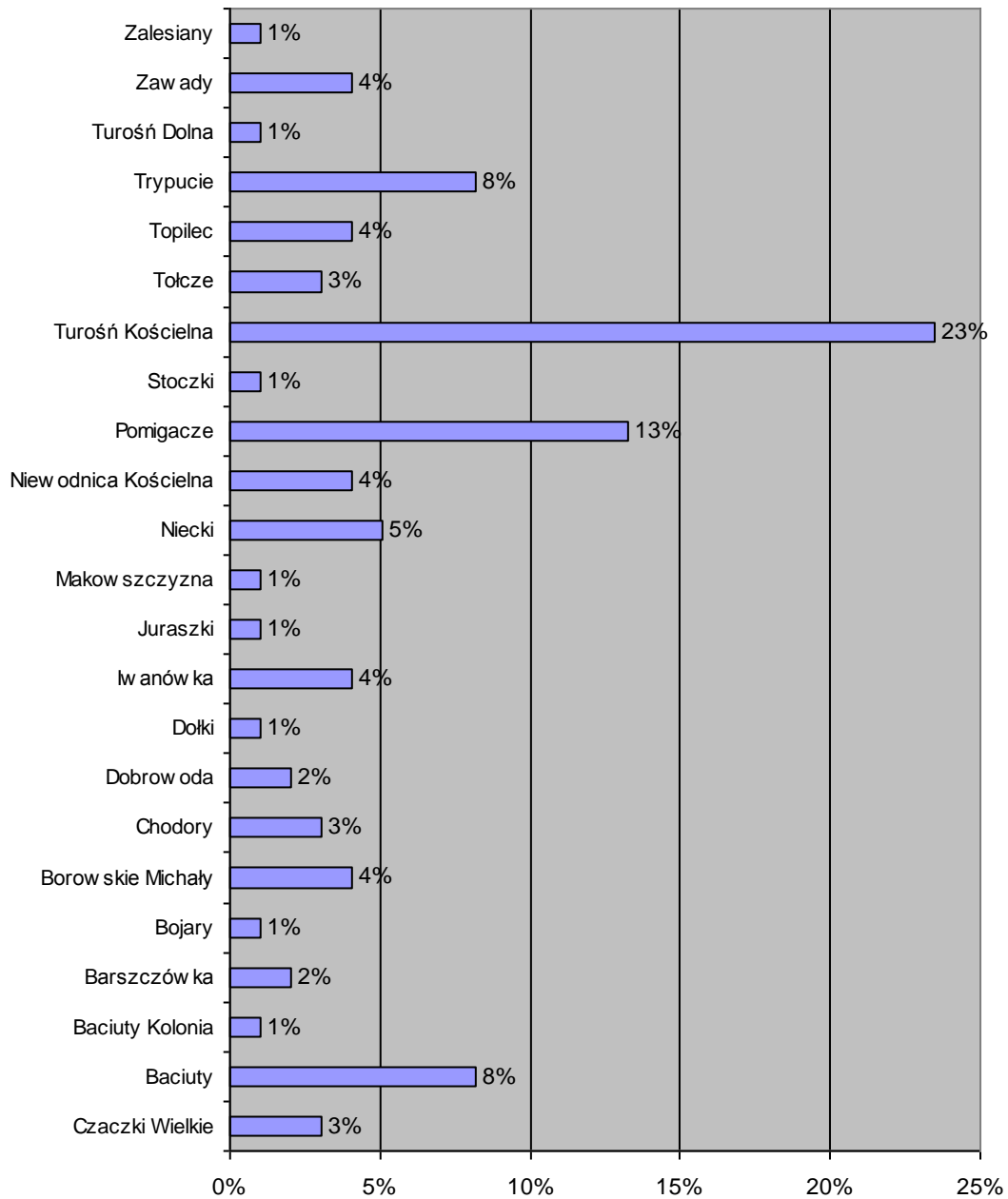
Wykres 4 - podział zbiorowości ze względu na typ rodziny. Źródło: opracowanie własne.

Na wykresie 4 widzimy, że łącznie 64% pytanych należy do rodziny nuklearnej tworzonej przez rodziców i dzieci. Wynik ten nie dziwi biorąc pod uwagę liczbę respondentów w wieku szkolnym, uczestniczących w badaniu. Znacznie mniejszy odsetek, bo 14% stanowią osoby mieszkające samotnie. Natomiast po 11% ankietowanych mieszka tylko z partnerem lub współmałżonkiem i ci respondenci, którzy tworzą rodzinę wielopokoleniową, tworzą ją, albo z własnymi rodzicami i dziećmi, albo z własnymi dziadkami i rodzicami. Do tej grupy należą też osoby mieszkające z własnymi dziećmi i wnukami.

3.5 Miejsce zamieszkania.

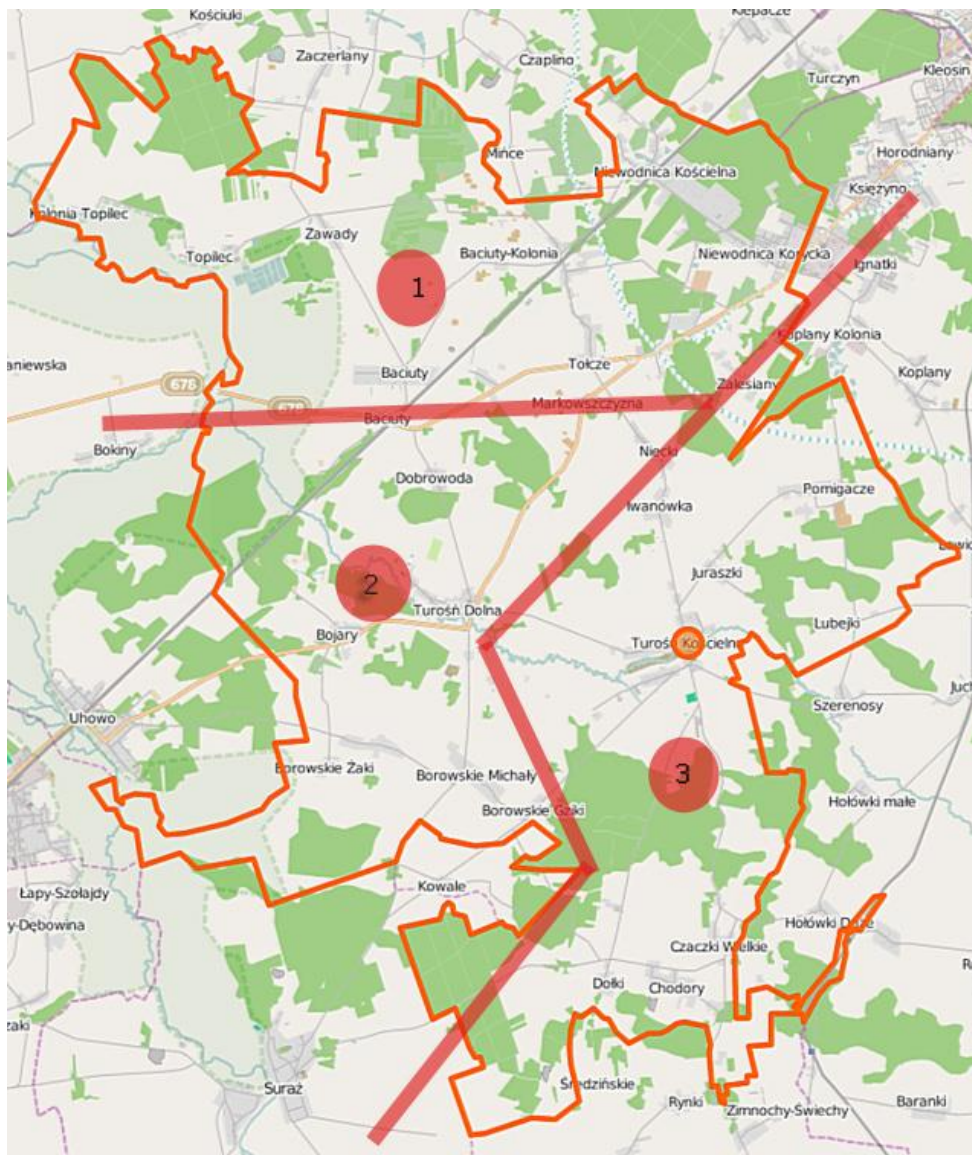
Na gminę składają się 34 sołectwa oraz 4 miejscowości niesołeckie. Wyniki badania ankietowego pochodzą od przedstawicieli 24 miejscowości gminy. Udział poszczególnych miejscowości zamieszkania w ogólnej liczbie badanych przedstawia się następująco:

Miejsce zamieszkania

Wykres 5 - rozkład badanych wg miejsca zamieszkania. Źródło: opracowanie własne.

Podzieliśmy badaną grupę ze względu na miejsce zamieszkania, na trzy podgrupy. Ich rozkład geograficzny obrazuje rysunek 2:

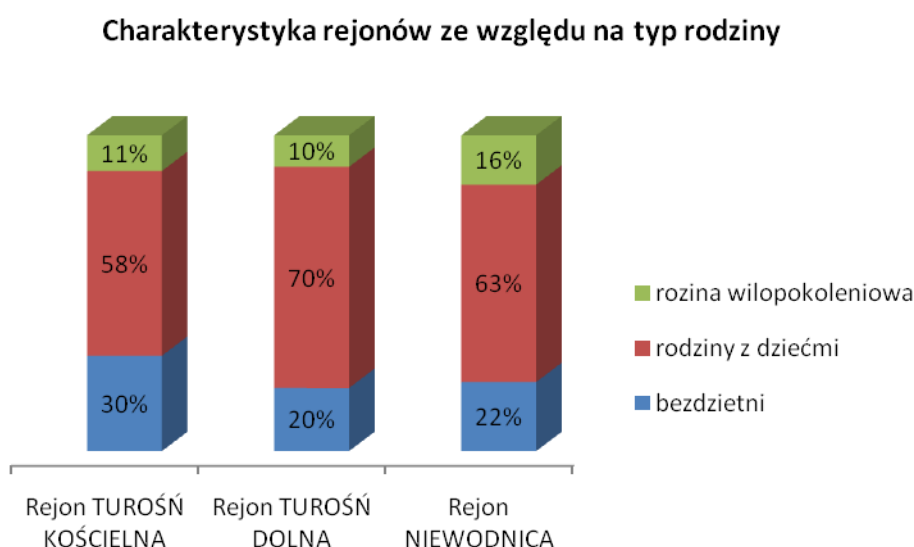
Rysunek 2 - rozkład geograficzny obszarów zamieszkania respondentów badania. Źródło: www.wikipedia.org oraz opracowanie własne.

Udział poszczególnych grup w ogólnej liczbie badanych przedstawia się następująco:

1. Obszar 1 to mieszkańcy Zalesian, Zawad, Trypuć, Niewodnicy Kościelnej i Koryckiej, Makowszczyzny, Baciut i Kolonii Baciuty, Topileca i miejscowości Tolcze. Obszar ten stanowi 35% wszystkich pytanych i w dalszej analizie będzie nazywany **NI EWODNICĄ**.
2. Obsza 2 to mieszkańcy Turośni Dolnej, Stoczek, Dobrowody, Borowskich Michałów, Bojar, Barszczówki. Mieszkańcy tego obszaru stanowią 11% wszystkich pytanych i w dalszej analizie mieszkańców tego obszaru określamy jako **TUROŚŃ DOLNA**.
3. Obszar 3 to mieszkańcy Turośni Kościelnej, Pomigacz, Niecek, Juraszek, Iwanówki, Dołek, Chodor i miejscowości Czaczki Wielkie. Stanowią 46% wszystkich pytanych, ich odpowiedzi są zaklasyfikowane do grupy **TUROŚŃ KOŚCIELNA**.

Podziału takiego dokonaliśmy z kilku względów. Po pierwsze jest on związany z usytuowaniem świetlic wiejskich w gminie. Dwa obszary mają na swoim terenie możliwość korzystania z zasobów Gminnej Biblioteki Publicznej. Podział ten związany jest także z uwarunkowaniami geograficznymi, granice obszarów wiodą równoległe do dróg wojewódzkich nr 678 i 682. Podział ten dzieli respondentów ze względu na odległość od stolicy gminy, co umożliwia analizę porównawczą.

Charakterystykę rejonów ze względu na typ rodziny przedstawia poniższy wykres.

Wykres 6 - charakterystyka poszczególnych rejonów zamieszkania ze względu na typ rodziny. Źródło: opracowanie własne.

4. Analiza zebranego materiału.

Celem niniejszego badania, jak zaznaczyliśmy we wstępie, jest między innymi poznanie potrzeb i preferencji kulturalnych mieszkańców Gminy Turośń Kościelna. Jest to niezbędne by stworzyć efektywny i zgodny z oczekiwaniami projekt działań placówki kulturalnej jaką jest Gminny Ośrodek Kultury. Instytucja ta powołana jest do zaspokojenia potrzeb kulturalnych mieszkańców gminy, oraz wychodzenia naprzeciw ich zainteresowaniom i oczekiwaniom. Podejmowane działania mają służyć integracji

mieszkańców i budowaniu poczucia wspólnoty. Jednocześnie Ośrodek ma pełnić kluczową rolę w kreowaniu, organizowaniu oraz upowszechnianiu działalności kulturalnej. By móc w pełni ze swojej roli się wywiązać GOK potrzebuje informacji od mieszkańców, jakie są ich potrzeby, oczekiwania, a także pasje i zainteresowania.

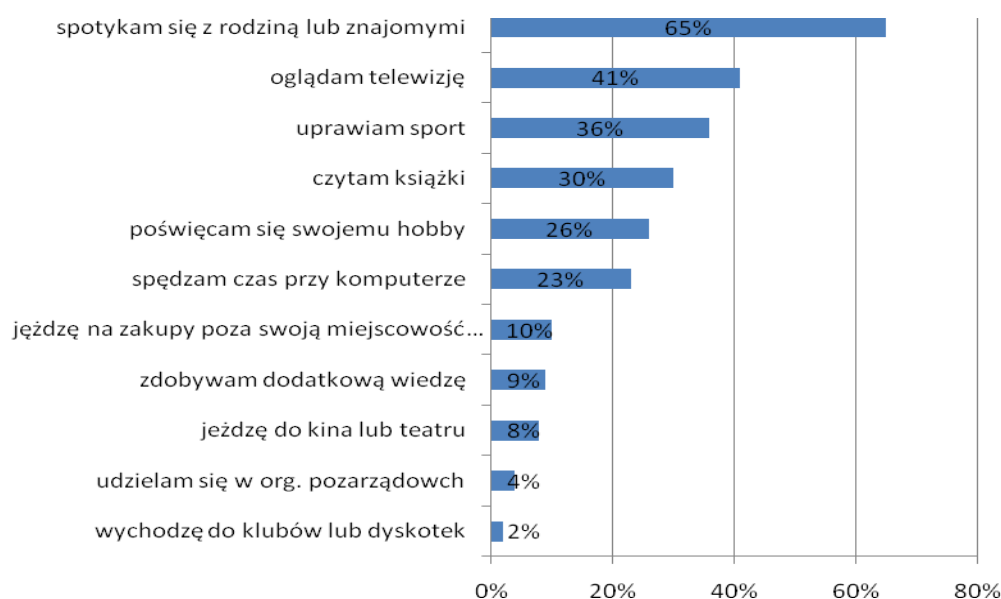
4.1 Czas wolny.

Pierwszym problemem badawczym, jaki postawiliśmy sobie przed rozpoczęciem badań, było pytanie o sposób, w jaki mieszkańcy gminy spędzają swój czas wolny.

Informacje te w sposób istotny będą wpływać na kształt oferty kulturalnej Gminnego Ośrodka Kultury kierowanej do mieszkańców. Postawiliśmy hipotezę, że badani poświęcają swój wolny czas przede wszystkim na zajęcia, które nie wymagają nakładów finansowych i nie są zbyt kłopotliwe, choćby ze względu na konieczność wyjścia z domu. Zakładamy, że mieszkańcy preferują oglądanie telewizji, przeglądanie stron w Internecie, spędzanie czasu przy komputerze, np. przez kontakty poprzez portale społecznościowe. Naszym zdaniem, dla wielu ważne mogą okazać się także spotkania towarzyskie z rodziną, przyjaciółmi i znajomymi.

Hipoteza ta potwierdziła się. Najwięcej wskazań dotyczyło spotkań ze znajomymi i rodziną – aż 65% badanych zaznaczyło tę odpowiedź. 41% osób w wolnym czasie ogląda telewizję. Zaskakujący jest jednak fakt, że 36% badanych deklaruje, że w swoim wolnym czasie uprawia sport, natomiast poświęcanie się swojemu hobby i spędzanie czasu przy komputerze uplasowały się niżej. Najmniej wskazań dotyczyło odpowiedzi „zdobywam dodatkową wiedzę”; odpowiedź ta dotyczyła zajęć pozaszkolnych, takich jak np. kurs językowy czy korepetycje. Żaden z respondentów nie kultywuje rodzinnej tradycji oraz nie wykazano innych aktywności niż wyszczególnione w pytaniu. Odpowiedzi respondentów obrazuje Wykres 7.

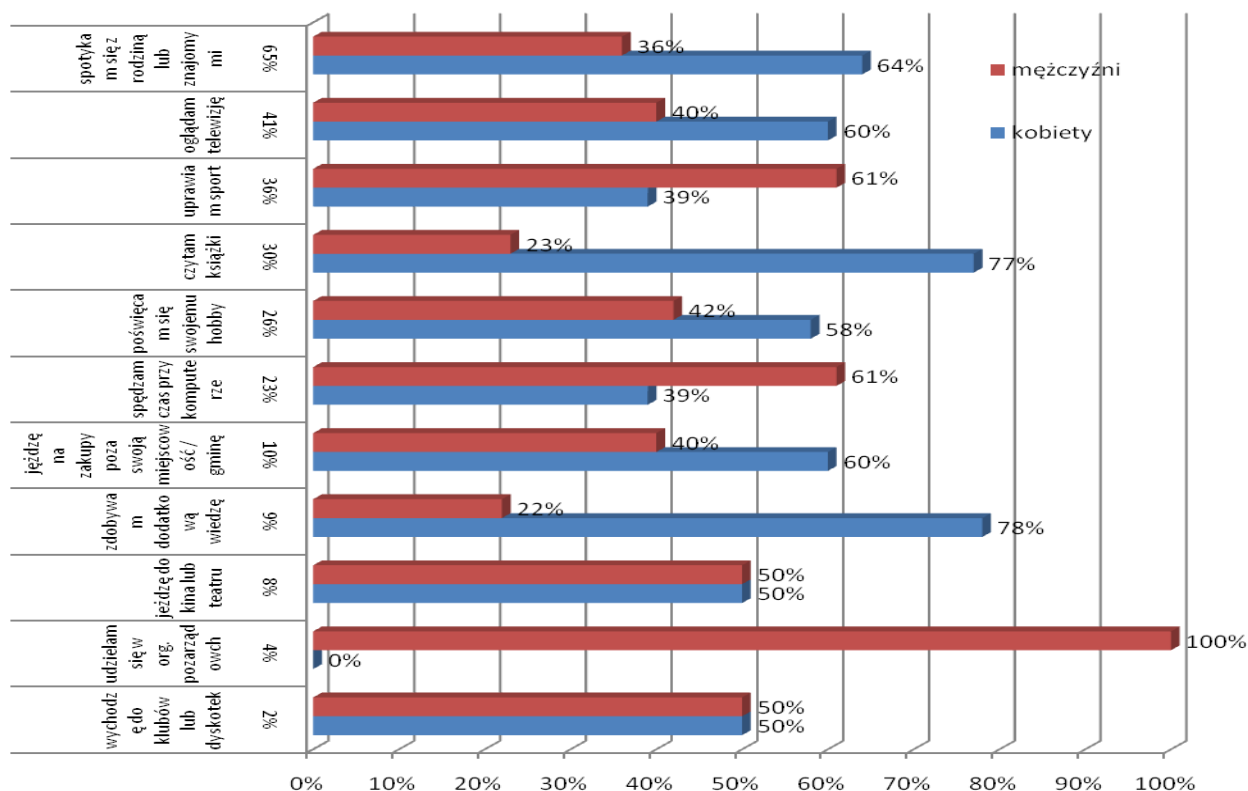
Sposób spędzania czasu wolnego

Wykres 7 - sposoby spędzania wolnego czasu. Źródło: opracowanie własne.

Pośród tych, którzy zadeklarowali spędzanie czasu wolnego z rodziną i znajomymi, przewagę stanowią kobiety – aż 64% tej grupy. One także przeważają wśród osób, które oglądają telewizję i czytają książki. Mężczyźni natomiast stanowią większość wśród osób uprawiających sport (prawie 61% tej grupy).

Sposób spędzania czasu wolnego, a płeć

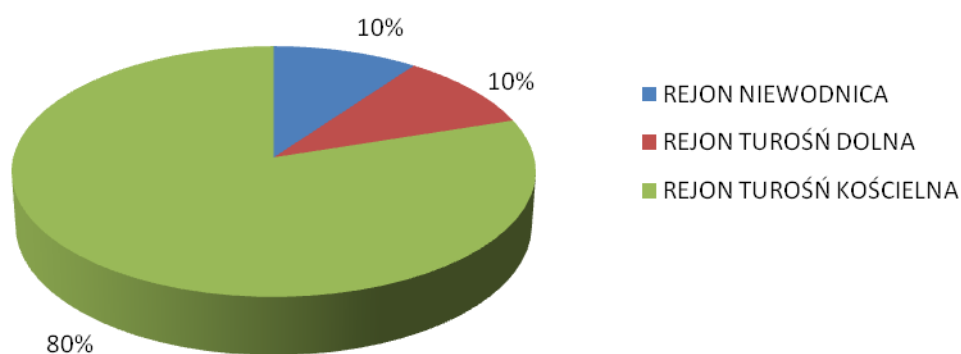
Wykres 8 - sposoby spędzania wolnego czasu ze zróżnicowaniem na płeć. Źródło: opracowanie własne.

Młodzież, częściej niż osoby dorosłe, wybiera spotkania ze znajomymi i rodziną, a także uprawianie sportu. Wraz z wiekiem maleje skłonność do spędzania czasu wolnego na sportowo. Młodzi także zdecydowanie częściej spędzają czas przy komputerze. W kategorii oglądanie telewizji liczba wskazań rośnie wraz z wiekiem badanych, wśród respondentów po 65 roku życia przed telewizorem czas spędza 80% osób.

Osoby po 18 roku życia stanowią większość także w kategorii czytania książek. Są to zatem takie sposoby spędzania czasu wolnego, które nie wymagają wiele wysiłku, nie trzeba nawet wychodzić z domu. Jest to niepokojące zjawisko, młodzi spędzają czas przed komputerem, a starsi przed telewizorem.

Z uwagi na to, że na terenie gminy przy GOK działa Biblioteka Publiczna w Turośni Kościelnej, a jej filia w Turośni Dolnej, skorelowaliśmy wskazania dotyczące czytania książek w wolnym czasie z miejscem zamieszkania. 80% osób, które zadeklarowały, że w wolnym czasie czytają książki pochodzi z rejonu Turośni Kościelnej, gdzie mieści siedziba biblioteki. Jednak w przypadku rejonu Turośni Dolnej – czyli siedziby filii biblioteki, odsetek ten wynosi jedynie 10% i jest taki sam jak w rejonie Niewodnicy. Może to mieć związek z tym, że filia biblioteki nie jest otwarta codziennie. Niemniej wnioskujemy, że fakt posiadania w swojej okolicy biblioteki, warunkuje zwiększenie czytelnictwa wśród mieszkańców gminy.

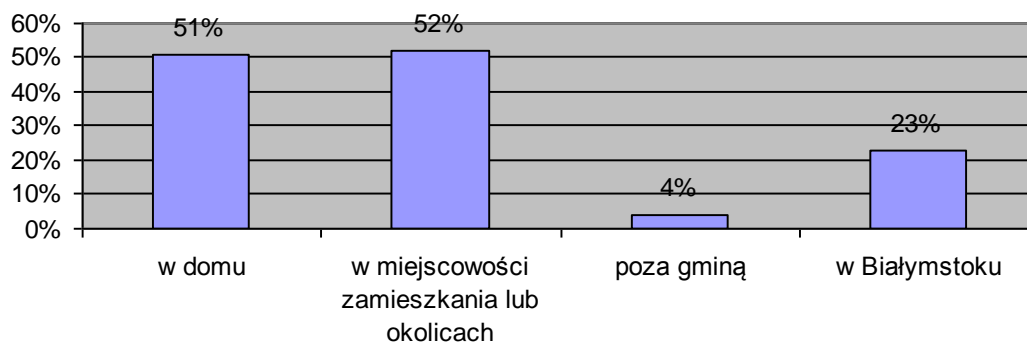
Czytanie książek, a miejsce zamieszkania

Wykres 9 - czytanie książek w czasie wolnym, a miejsce zamieszkania. Źródło: opracowanie własne.

Byliśmy również ciekawi gdzie mieszkańcy gminy przeważnie spędzają swój wolny czas. Postawiliśmy hipotezę, że swój wolny czas spędzają głównie w miejscowości zamieszkania. Rozkład odpowiedzi obrazuje poniższy wykres.

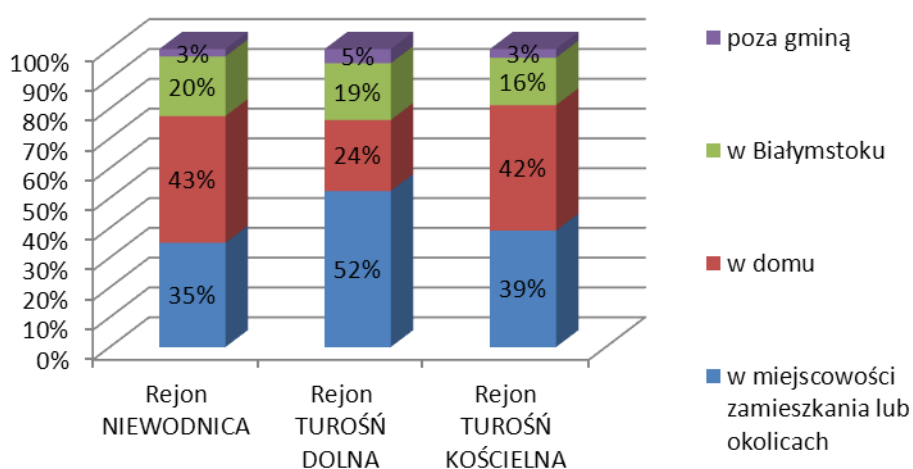
Miejsce spędzania czasu wolnego

Wykres 10 - miejsce spędzania czasu wolnego. Źródło: opracowanie własne.

Wyniki pokazują, że połowa z mieszkańców gminy Turośń Kościelna swój wolny czas spędza w domu bądź w miejscowości zamieszkania lub okolicach. Niemal co czwarty ankietowany wskazał miejsce spędzania swojego czasu na miasto Białystok. Podkreślić trzeba, że uzyskany rozkład powstał w skutek odpowiedzi wielokrotnego wyboru. Dlatego znamienne jest, że tylko 4% mieszkańców spędza czas poza gminą Turośń Kościelna (nie uwzględniając Białegostoku). Również w tym przypadku warto skorelować uzyskane wyniki z rejonem zamieszkania.

Sposób spędzania czasu wolnego, a rejon zamieszkania

Wykres 11 - sposób spędzania wolnego czasu z uwzględnieniem rejonu zamieszkania. Źródło: opracowanie własne.

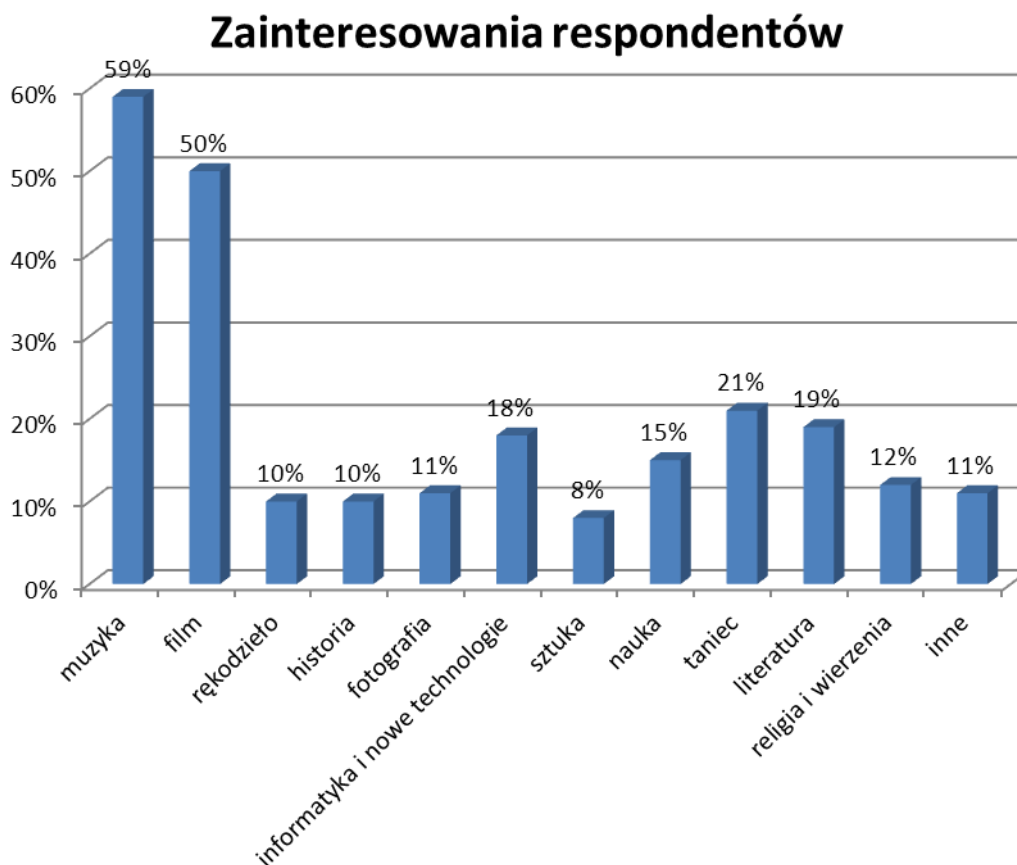
Jak wynika z powyższego wykresu nieprawdziwa okazała się hipoteza, że mieszkańcy, którym jest bliżej do Białegostoku chętniej spędzają tam wolny czas. W badaniu mieszkańcy rejonu NIEWODNICA, od którego najbliższej jest do miasta, porównywalnie z innymi rejonami zorientowani są na spędzanie czasu wolnego w Białymstoku.

4.2 Zainteresowania

Kolejne pytania dotyczyły zainteresowań mieszkańców gminy. Pytanie zamknięte miało na celu zidentyfikowanie obszarów zainteresowań naszych respondentów. Kolejne pytanie, otwarte, dawało badanym możliwość szerszego opisanie swoich zainteresowań. Sądziliśmy, że sport i muzyka to zdecydowanie najpopularniejsze zainteresowania mieszkańców. Uważaliśmy, że zamiłowanie do sportu będzie przybierało zarówno formę czynną, przejawiającą się aktywnością fizyczną, jak i bierną, to znaczy, że mieszkańcy realizują swoje zainteresowania poprzez oglądanie meczy, olimpiad, czy zawodów w telewizji. Prognozowaliśmy, że poza sportem dla respondentów ważna jest także muzyka popularna. Jest to powszechnie lubiana, ogólnodostępna i nie wymagająca zbyt dużych nakładów finansowych forma rozrywki i stąd pewnie duże nią zainteresowanie. Przypuszczenia nasze zostały już wstępnie potwierdzone podczas analizy sposobów spędzania czasu wolnego.

Hobby respondentów, czyli szczególne zamiłowanie, upodobanie do czegoś, ulubione zajęcie, któremu poświęca się wolny czas⁸, jest z pewnością ważną przesłanką, którą warto wziąć pod uwagę projektując działania, którymi chcemy zainteresować mieszkańców gminy.

⁸ Elżbieta Sobol: Słownik wyrazów obcych, Wydawnictwo PWN, Warszawa 1995r.

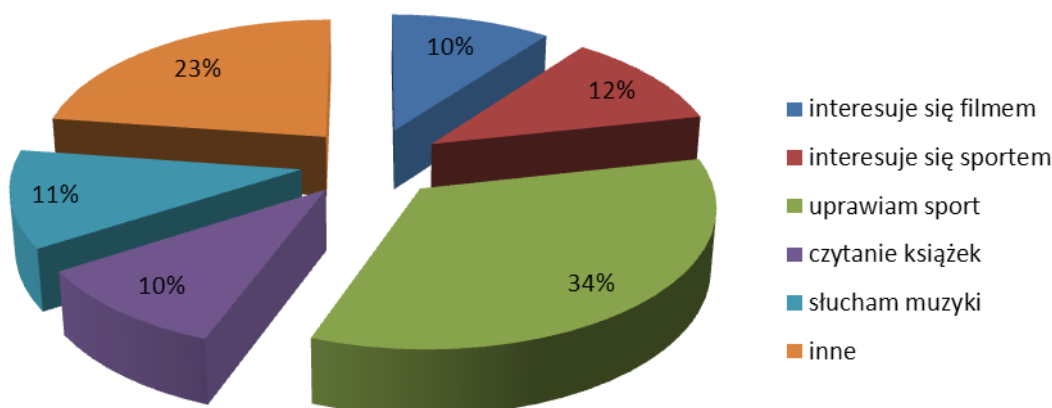
Wykres 12 - zainteresowania respondentów. Źródło: opracowanie własne.

Jak pokazuje powyższy wykres, dominują dwie dziedziny : film i muzyka. Muzyka znalazła się na pierwszym miejscu wśród wyborów naszych respondentów. Wskazało ją, aż 59% uczestników badania. Drugie miejsce zajął film – 50% badanych wskazało taką odpowiedź. W odpowiedziach ma swój udział ma także literatura (19%), zaskakującą udział ma taniec (21%). Niszowymi zainteresowaniami – do 10% wskazań, okazały się rękodzieło, historia oraz sztuka. 11% osób wpisało inne zainteresowania, wymieniając m.in. motoryzację, ogrodnictwo i gastronomię.

Muzyką i filmem interesują się zarówno kobiety, jak i mężczyźni – odpowiednio 54% i 46% grupy osób, która wskazała te odpowiedzi oraz ludzie młodzi (3 na 4 osoby, które wybrały tę odpowiedź nie mają ukończonych 18 lat). Dorośli znacznie częściej interesują się literaturą i teatrem oraz pozostałymi niszowymi dziedzinami.

Konstruując formularz postanowiliśmy, pytając o hobby, posłużyć się pytaniem otwartym, by poznać rzeczywiste, ulubione zajęcia respondentów, niczego im nie sugerując. Mogli więc dowolnie i bez ograniczeń dzielić się swoimi pasjami. Poniższy wykres pokazuje działalność hobbystyczną pytanym.

Hobby respondentów

Wykres 13 - hobby respondentów. Źródło: opracowanie własne.

Tu potwierdzenie uzyskała hipoteza, że sport jest ulubionym hobby mieszkańców. Na jakąś dziedzinę sportu wskazano łącznie 40 razy, z czego na aktywne uprawianie sportu wskazało 34 respondentów. Zatem nie potwierdziło się przypuszczenie, że zamiłowanie do sportu najczęściej przybiera formę bierną. Najchętniej uprawiana jest piłka nożna, gra w nią, aż 60% wszystkich wskazujących na aktywność sportową. Drugie co do popularności jest bieganie, tą czynność uprawia 18% respondentów. Mieszkańcy gminy chętnie też jeżdżą na rowerze (12%) i pływają (3%). Pojawiają się również amatorzy mało popularnych sportów (łącznie 7%), takich jak karate, piłka ręczna i taniec towarzyski.

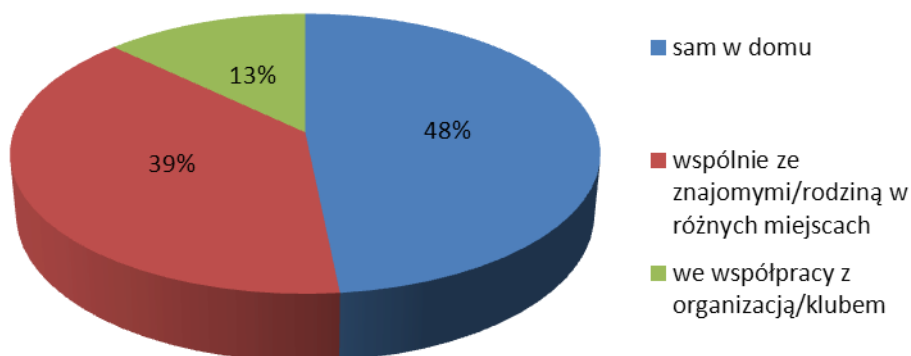
Takie zainteresowanie sportem z pewnością ma związek z infrastrukturą, dzięki której amatorzy aktywnego spędzania czasu mogą uprawiać różnego rodzaju sporty. Coraz większa ilość boisk do piłki nożnej, czy fakt, że do uprawiania tego sportu wystarczy łąka i prowizoryczne bramki, ma z pewnością przelożenie na tak wysoką popularność tego sportu.

Wśród słuchających muzyki najwięcej zwolenników ma muzyka pop i hip-hop oraz muzyka klasyczna.

Niemal co czwarta osoba wskazała na inne, występujące pojedynczo hobby. Były to: łowienie ryb, gotowanie, gra w zespole folkowym, historia, informatyka, orgiami, ogrodnictwo, spotkania ze znajomymi, szydełkowanie, żeglarstwo czy zbieranie skamielin. Wskazuje to na szeroki wachlarz czynności jakimi mieszkańcy gminy umilają sobie wolne chwile.

Potwierdziło się, że badani najczęściej decydują się na realizację swojego hobby w domu (48% wskazań). Wszystkie osoby, które wskazały na współpracę z organizacją bądź klubem są w wieku do 18 roku życia i większość trenuje w miejscowych klubach „Tur” i „Minotaur” w Turośni Kościelnej.

Sposób uprawiania hobby

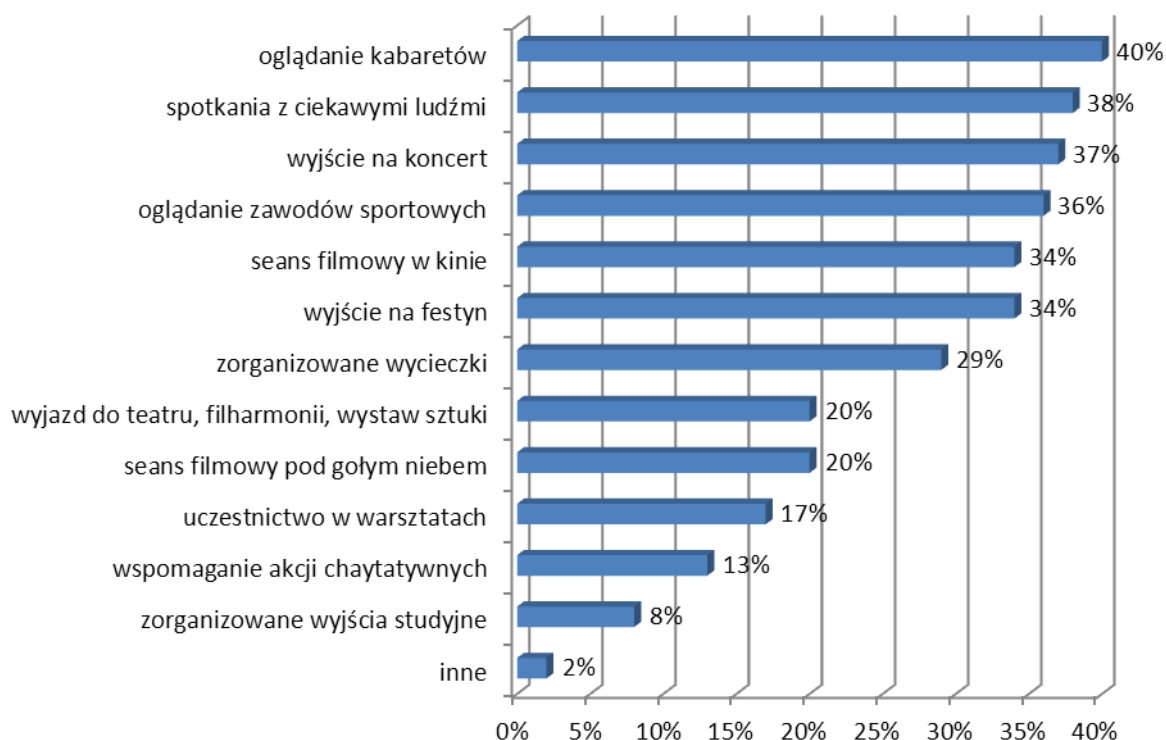
Wykres 14 - sposób uprawiania hobby. Źródło: opracowanie własne.

Pomimo przewagi amatorskich działań hobbystycznych i nie wymagających zbytnich nakładów finansowych, aż 44% ankietowanych zdecydowałoby się na podzielenie się swoimi osiągnięciami. Cieszy więc, że nie potwierdziła się hipoteza, że brak jest chęci uzewnętrznienia swoich osiągnięć hobbystycznych.

4.3 Uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych

Zapytaliśmy respondentów, w jakich wydarzeniach chcieliby uczestniczyć, jakich aktywności najchętniej by się podejmowali. Tworząc kafeterię do tego pytania braliśmy pod uwagę aktualną ofertę kulturalną do jakiej dostęp mogą mieć mieszkańcy gminy Turośń Kościelna. Zaproponowane odpowiedzi, oczywiście nie wyczerpują wszystkich możliwych wariantów uczestnictwa w kulturze, dlatego też uczestnicy badania mieli możliwość dopisania preferowanej aktywności. Warto dodać, że respondenci mogli zaznaczyć dowolną ilość odpowiedzi. Poniżej przedstawiamy ranking najczęściej wskazywanych aktywności.

Preferowane aktywności

Wykres 15 - ranking preferowanych aktywności. Źródło: opracowanie własne.

Jak wynika z powyższego wykresu respondenci najchętniej oglądaliby występy kabaretów. Porównywalnie wiele osób spotkałoby się z ciekawymi ludźmi. Wysokie wskazania (powyżej 30%) mają również: wyjścia na koncerty lub festyny, oglądanie konkurencji sportowych bezpośrednio podczas zawodów oraz seanse filmowe w klasycznym kinie (nie zyskała aprobaty zaproponowana w pytaniu formuła kina pod gołym niebem). Zgodnie z postawioną w hipotezie tezą, dużym zainteresowaniem cieszy się perspektywa udziału w zorganizowanych wycieczkach krajoznawczych.

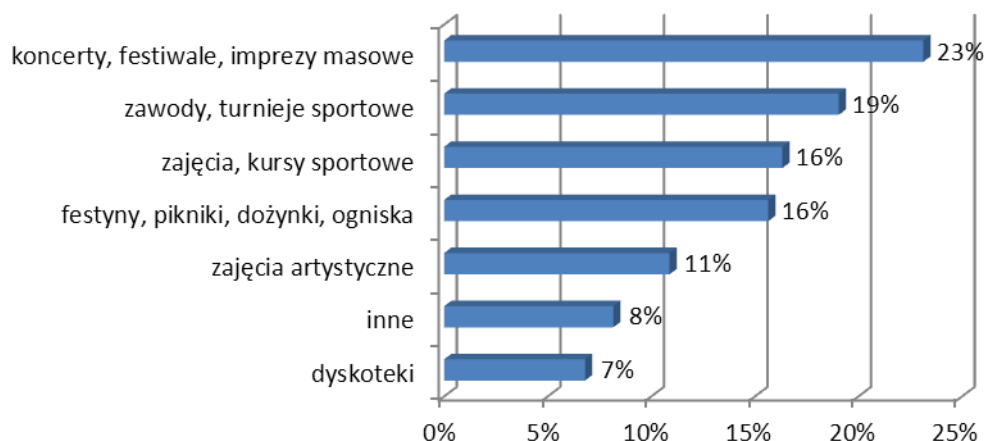
Inspiracją w poszukiwaniu nowych form działania dla Gminnego Ośrodka Kultury mogą być wskazania na chęć wspomaganie akcji charytatywnych oraz uczestnictwo w warsztatach plastycznych, muzycznych lub rękodzielniczych.

Potwierdziła się hipoteza, że niewiele osób, bo tylko co piąta, zainteresowana jest uczestnictwem w wydarzeniach tzw. kultury wysokiej, tj. wyjazdami do teatru, filharmonii lub na wystawy.

Chcąc aktywnie włączyć mieszkańców gminy w projektowanie oferty GOK, postanowiliśmy już w formularzu ankiety, wprost zapytać uczestników badania jakich zajęć, wydarzeń i imprez ich zdaniem brakuje lub powinno być więcej na terenie gminy. Poniżej

prezentujemy ranking najczęściej proponowanych działań:

Aktywności, których brakuje na terenie gminy

Wykres 16 - ranking aktywności, których brakuje lub powinno być więcej na terenie gminy, według najczęściej proponowanych. Źródło: opracowanie własne.

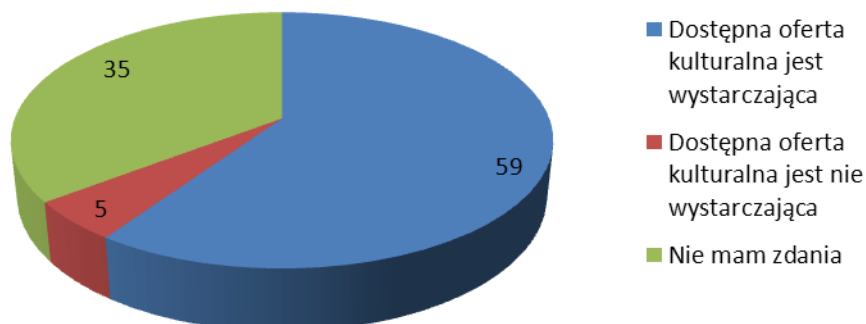
Koncerty, festiwale, imprezy masowe, a także festyny, pikniki, dożynki i ogniska to łącznie najczęściej pojawiające się propozycje wydarzeń, jakie powinny mieć miejsce, według respondentów, na terenie gminy. Jest to zgodne z danymi prezentowanymi na wykresie 15. Mieszkańcy bardzo chcą się integrować przez uczestniczenie w tego rodzaju imprezach.

Dużą rolę w życiu mieszkańców gminy odgrywa sport. Wniosek ten nasuwał się już podczas analizy odpowiedzi na wcześniejsze pytania. Na drugim miejscu najczęściej proponowanych aktywności są zawody sportowe. Mieszkańcy także chcieliby trenować różnorodne sporty w sposób zorganizowany - na zajęciach, kursach itp.

Najmniej wskazań otrzymała potrzeba organizacji dyskotek. Wśród kategorii „inne” ankietowani wskazywali na wystawy, zajęcia dla dzieci oraz spotkania kół zainteresowań.

Interesowało nas również jaka jest opinia mieszkańców odnośnie dostępnej w gminie ofercie kulturalno-rozrywkowej oraz czy znane są mieszkańcom inne inicjatywy realizowane przez samych mieszkańców gminy lub inne od GOK instytucje.

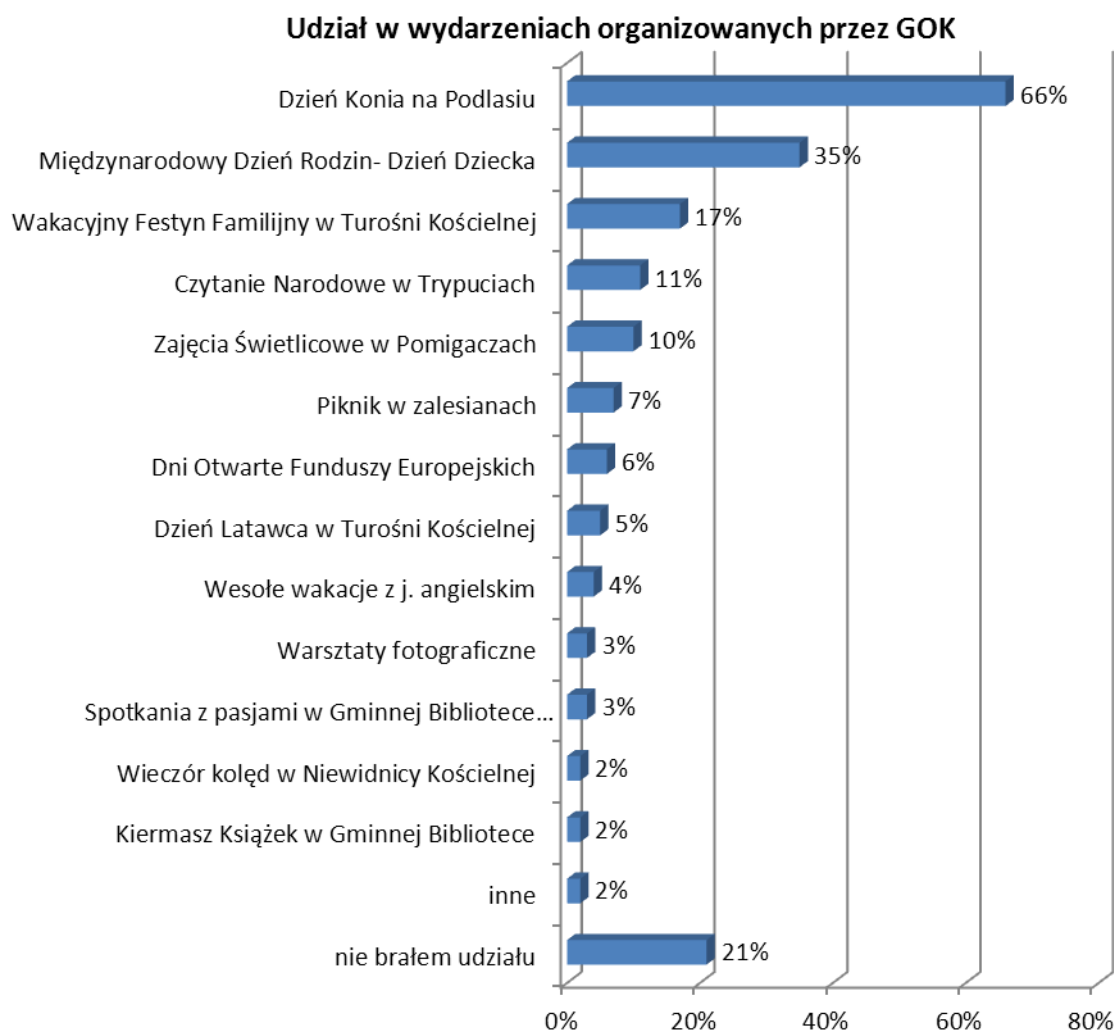
Ocena oferty kulturalnej na terenie gminy Turośń Kościelna

Wykres 17 - ocena oferty kulturalnej dostępnej na terenie gminy Turośń Kościelna. Źródło: opracowanie własne.

Jak pokazuje powyższy wykres, znaczna większość mieszkańców jest zadowolona z dostępnej na terenie gminy oferty kulturowej. Potwierdziła się hipoteza, że oferta kulturalna jest dla respondentów wystarczająca. Można zaryzykować wniosek, że przy projektowaniu dalszych działań GOK, bardziej niż intensywności w podaży wydarzeń, warto uwzględnić oczekiwania mieszkańców co do rodzaju inicjatyw. Osoby, dla których dostępna oferta nie jest wystarczająca, miały możliwość specyzowania. Najczęstszym uzasadnieniem była zbyt skromna oferta wydarzeń kulturalnych. Respondenci wskazywali na potrzebę powstania teatru, choćby w amatorskim wydaniu, ale także na potrzebę organizacji większej ilości wydarzeń o zasięgu gminnym.

Jak pokazuje wykres nr 18, większość respondentów (79%) zadeklarowała, że przynajmniej raz w przeciągu minionego roku brała udział w wydarzeniach których organizatorem był GOK. 21% badanych do tej pory nie uczestniczyła w ani jednym takim wydarzeniu.

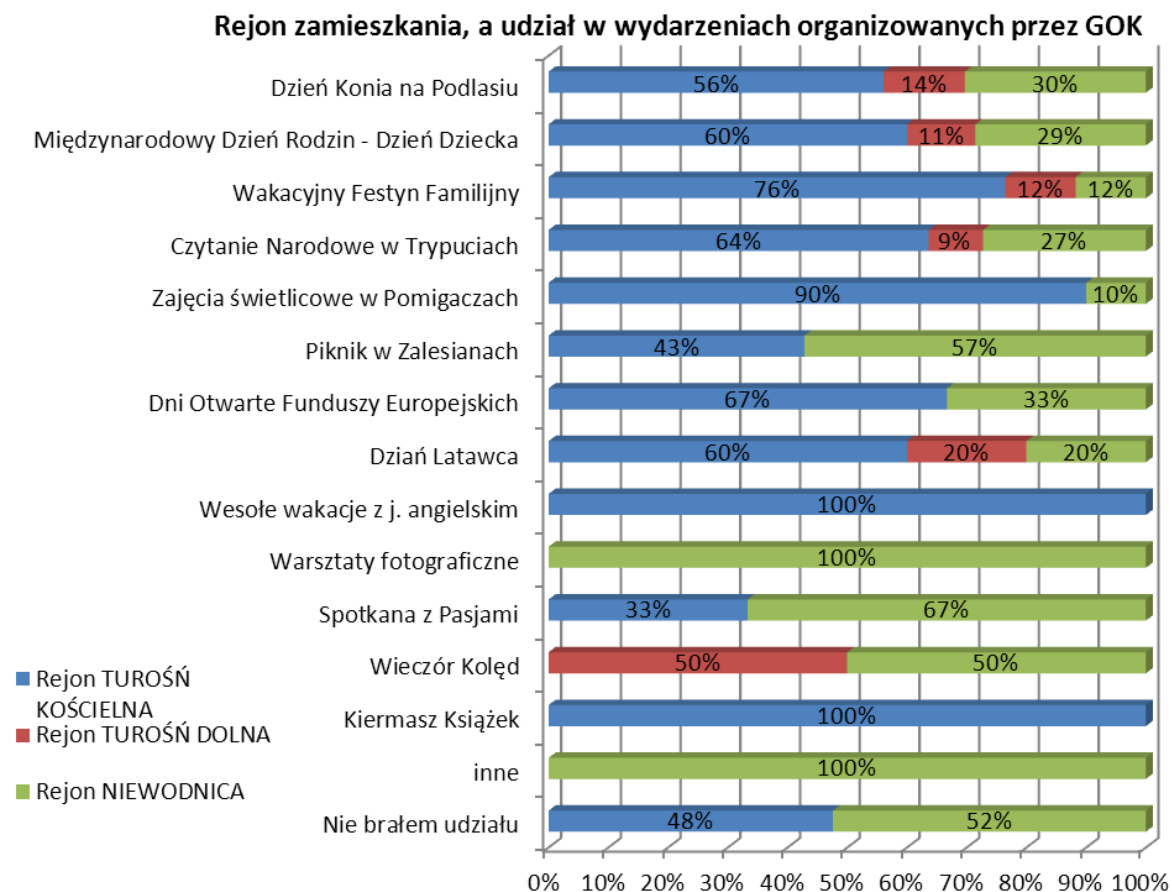
Wykres 18 - ranking wydarzeń organizowanych przez GOK, w których biorą udział mieszkańcy gminy. Źródło: opracowanie własne.

Potwierdziła się hipoteza, że mieszkańcy gminy bardzo często korzystają z ofert GOK, dobrze znają jego ofertę, ponieważ jest jedyną instytucją działającą w pobliżu ich zamieszkania oferującą niekomercyjne wydarzenia. Trzy pierwsze wskazane wydarzenia mają charakter masowy oraz integracyjny. Wybór mieszkańców jest zgodny z oczekiwaniami, co do sposobu spędzania przez nich wolnego czasu. Najbardziej znaną imprezą organizowaną przez GOK zgodnie z przypuszczeniami okazał się być „Dzień Konia na Podlasiu”, w którym uczestnictwo zadeklarowało aż 66% badanych. Żaden z ankietowanych nie wskazał na uczestnictwo w zajęciach edukacyjnych z j. angielskim w Turośni Kościelnej – koreluje to z wcześniejszą preferencją spędzania wolnego czasu, gdzie znikomy udział miało zdobywanie dodatkowej wiedzy.

Wśród uzasadnienia braku udziału w wydarzeniach organizowanych przez GOK, połowa respondentów skazała na brak czasu, a co czwarty mieszkaniec nie wykazuje chęci

udziału w tego typu inicjatywach. Pojedyncze wskazania dotyczyły braku informacji o wydarzeniu lub utrudnień w dotarciu, np. ze względu na niepełnosprawność.

Poniżej przedstawiamy jakie wydarzenia cieszą się największym zainteresowaniem ze względu na rejon zamieszkania.

Wykres 19 - udział w wydarzeniach organizowanych przez GOK ze wskazaniem rejonu zamieszkania. Źródło: opracowanie własne.

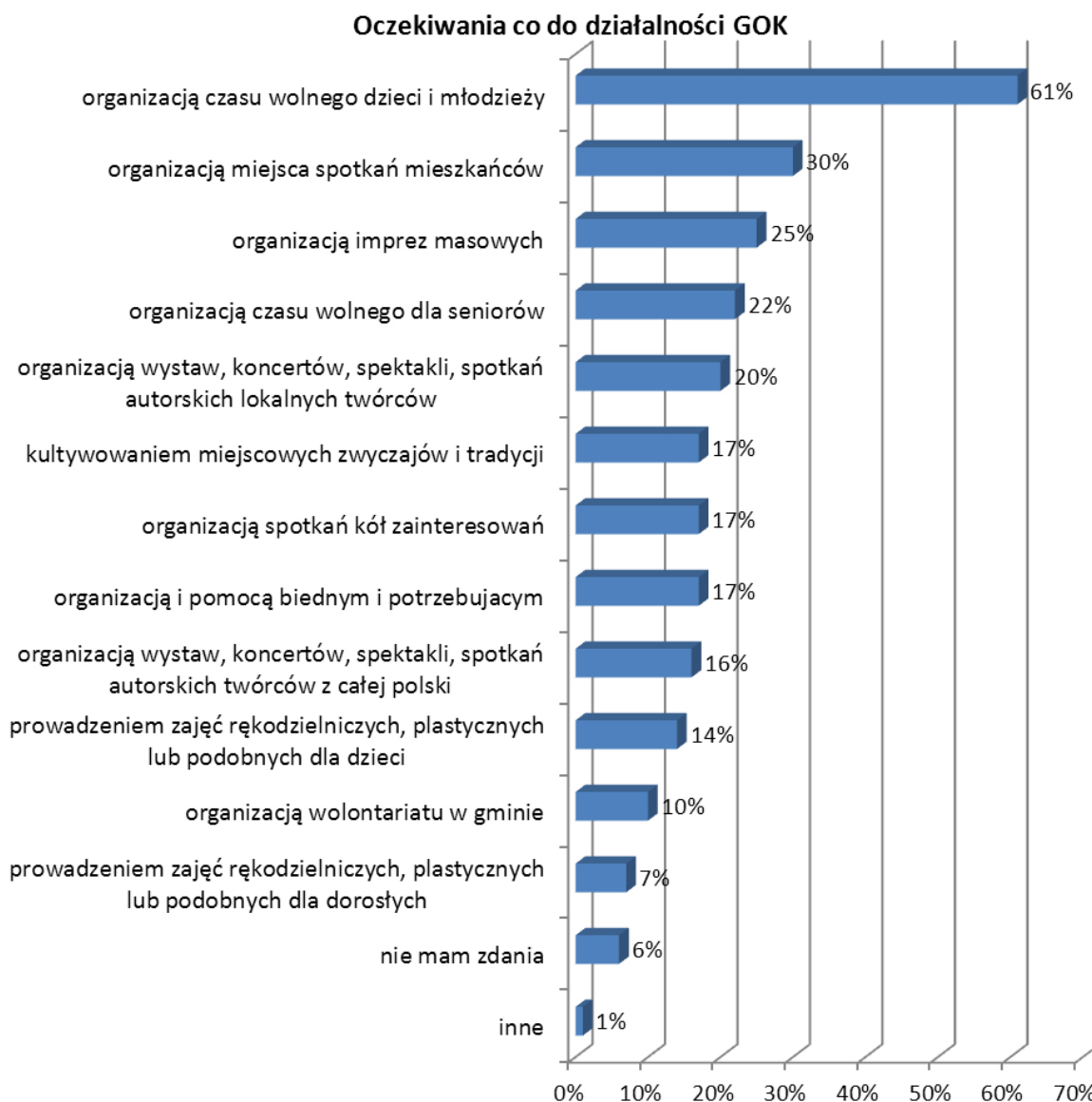
Jak pokazuje wykres 19, z części oferty GOK, która nie miała charakteru masowego, korzystali mieszkańcy tych obszarów, na którym organizowane było dane wydarzenie. Wykres wyraźnie pokazuje, że mieszkańcy pozostałych dwóch obszarów zdecydowanie rzadziej deklarowali udział w działaniach GOK, które odbywały się poza ich rejonem. Również odpowiedzi na pytanie, czy świetlice wiejskie są popularnym miejscem spotkań, wskazują, że nie dla wszystkich znane są podejmowane tam działania lub przeszkodą jest dojazd. Wyniki pozwalają wnioskować, że mieszkańcy korzystają z oferty, jeśli mają ją blisko domu. Przypuszczamy, że wielu mieszkańców gminy – szczególnie młodzież i osoby starsze, są uzależnione od publicznych środków transportu lub pomocy innego członka rodziny, co znacznie utrudnia przemieszczanie się w dalsze rejony gminy.

Uzupełnieniem wiedzy na temat oferowanych w Gminie wydarzeniach kulturalnych było pytanie czy znane są respondentom inne inicjatywy, podejmowane przez samych mieszkańców bądź instytucje. Znaczna ilość osób (84%) nie posiada takiej wiedzy. Pozostali najczęściej wskazywali szkołę lub parafię jako podmioty, przy współpracy z którymi mają możliwość uczestniczenia w zorganizowanych formach spędzania wolnego czasu.

4.4 Rola Gminnego Ośrodka Kultury w oczach mieszkańców.

Kolejny blok pytań dotyczył oferty Gminnego Ośrodka Kultury. Pytaliśmy o sposób postrzegania tej instytucji przez mieszkańców gminy oraz o to, jakie role, ich zdaniem powinna pełnić. Przypuszczaliśmy, że Gminny Ośrodek Kultury jest postrzegany jako instytucja, której główną rolą jest organizacja czasu wolnego dzieci, młodzieży i osób starszych oraz wsparcie potrzebujących i bezrobotnych.

Ważnym elementem w tworzeniu strategii działania Gminnego Centrum Kultury jest określenie roli, jaką mieszkańcy chcieliby przypisać tej instytucji. Krzewienie kultury nie jest bowiem funkcją oczywistą i jedyną. Bardzo często Centra Kultury, szczególnie w gminach wiejskich, spełniają różnorodne role i służą mieszkańcom w wielu sferach życia. Zapytaliśmy naszych respondentów, czym, ich zdaniem, powinien przede wszystkim zajmować się Gminny Ośrodek Kultury. Odpowiedzi prezentuje wykres 20.

Wykres 20 - oczekiwania mieszkańców gminy co do działalności GOK. Źródło: opracowanie własne.

Mieszkańcy gminy ponownie bardzo silnie zaznaczyli gotowość na integrację. W opinii 30% badanych, czyli drugą co do ważności działalnością GOK powinno być organizowanie miejsc spotkań mieszkańców, a co czwarta osoba uważa, że Ośrodek powinien zająć się organizacją imprez masowych.

Ponad połowa respondentów uważa, że Gminny Ośrodek Kultury powinien przede wszystkim zajmować się organizacją czasu wolnego dzieci i młodzieży. Jedyne co piąty respondent uznał, że GOK powinien organizować czas wolny osobom starszym. Mieszkańcy artykułują zatem ważną potrzebę – dzieci i młodzież nie mają co robić w czasie wolnym i w wakacje. Zdecydowanie częściej taką opinię prezentowały kobiety. Mężczyźni natomiast większą uwagę zwrócili na pomoc osobom potrzebującym. Warto zauważyć, że w zestawieniu, takie zadanie jak pomoc osobom potrzebującym znalazło się wyżej

niż organizacja zajęć plastycznych dla dzieci lub dorosłych. Można zatem powiedzieć, że odpowiedzi na to pytanie odzwierciedlają potrzeby mieszkańców nie tylko w sferze kultury, ale dotyczą potrzeb życiowych – takie problemy jak bieda i bezrobocie są niezbędne do rozwiązania i ważniejsze niż kształtowanie umiejętności manualnych.

Uczestnicy badania opowiedzieli się, aby GOK w większym stopniu zajmował się prezentacją dokonań twórców lokalnych, niż z całej Polski.

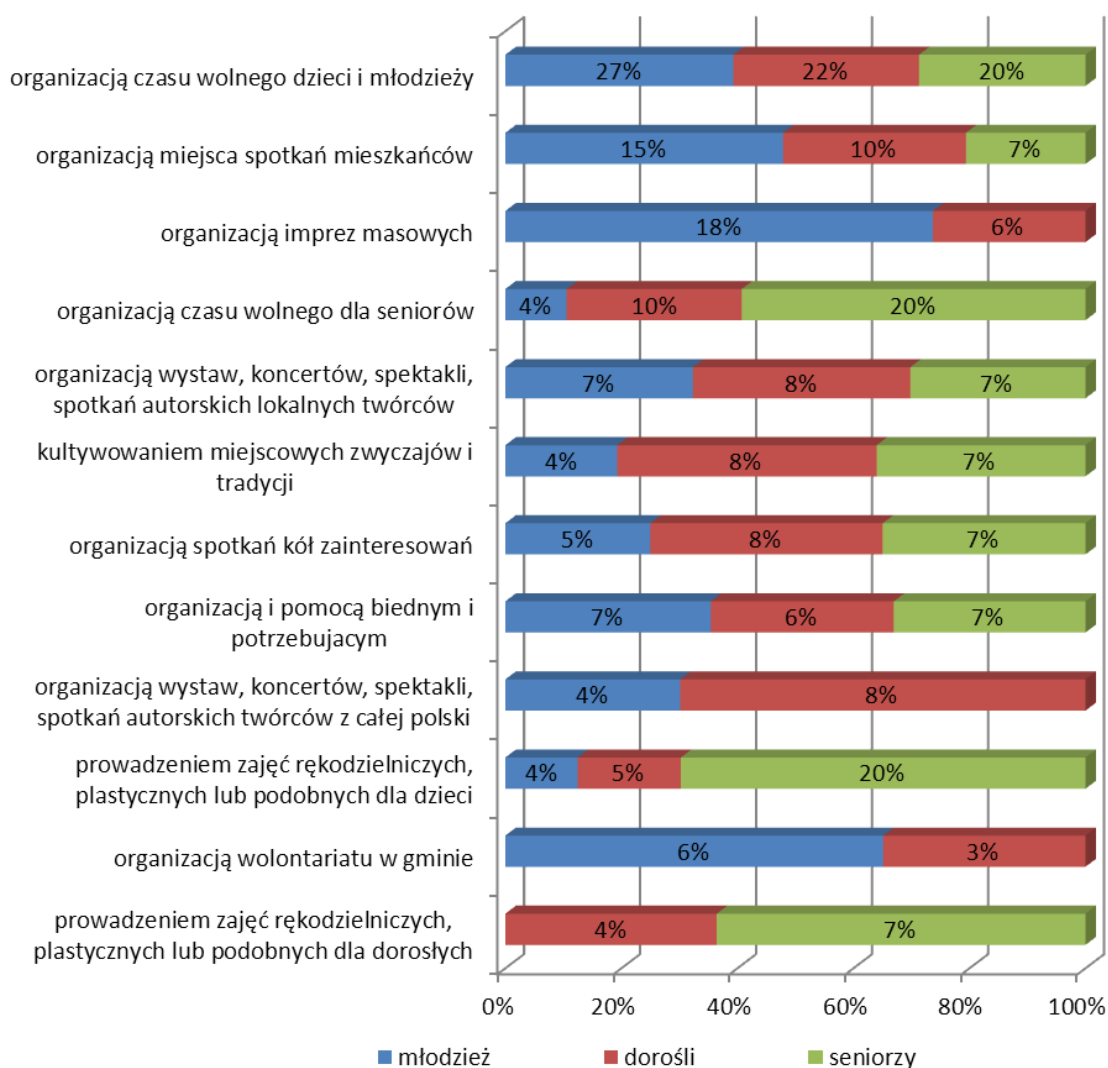
Najmniej wskazań dotyczyło organizacji wolontariatu oraz prowadzenia zajęć plastycznych dla dorosłych.

Ciekawych informacji dostarcza analiza rozkładu oczekiwań co do roli GOK z uwzględnieniem grup wiekowych. Dla młodzieży najważniejszą kwestią jest integracja i zabawa. W pierwszej kolejności młodzi oczekują, że GOK zadba o miejsce na spędzanie wolnego czasu zarówno dla nich, jak i mieszkańców.

Dorośli dzielą oczekiwania młodszego pokolenia co do przyszłych inicjatyw Ośrodka. Największy udział odpowiedzi ma organizacja miejsc spędzania wolnego czasu. Ze wszystkich grup wiekowych to oni najbardziej oczekują od GOK, że będzie organizował czas wolny seniorom.

Natomiast dla seniorów najważniejszą kwestią jest prowadzenie zajęć rękodzielniczych, plastycznych lub podobnych dla dzieci, w drugiej kolejności dla dorosłych. Na równi wskazują potrzebę organizacji czasu najmłodszemu pokoleniu, jak im samym.

Oczekiwania co do roli Gminnego Ośrodka Kultury, a wiek

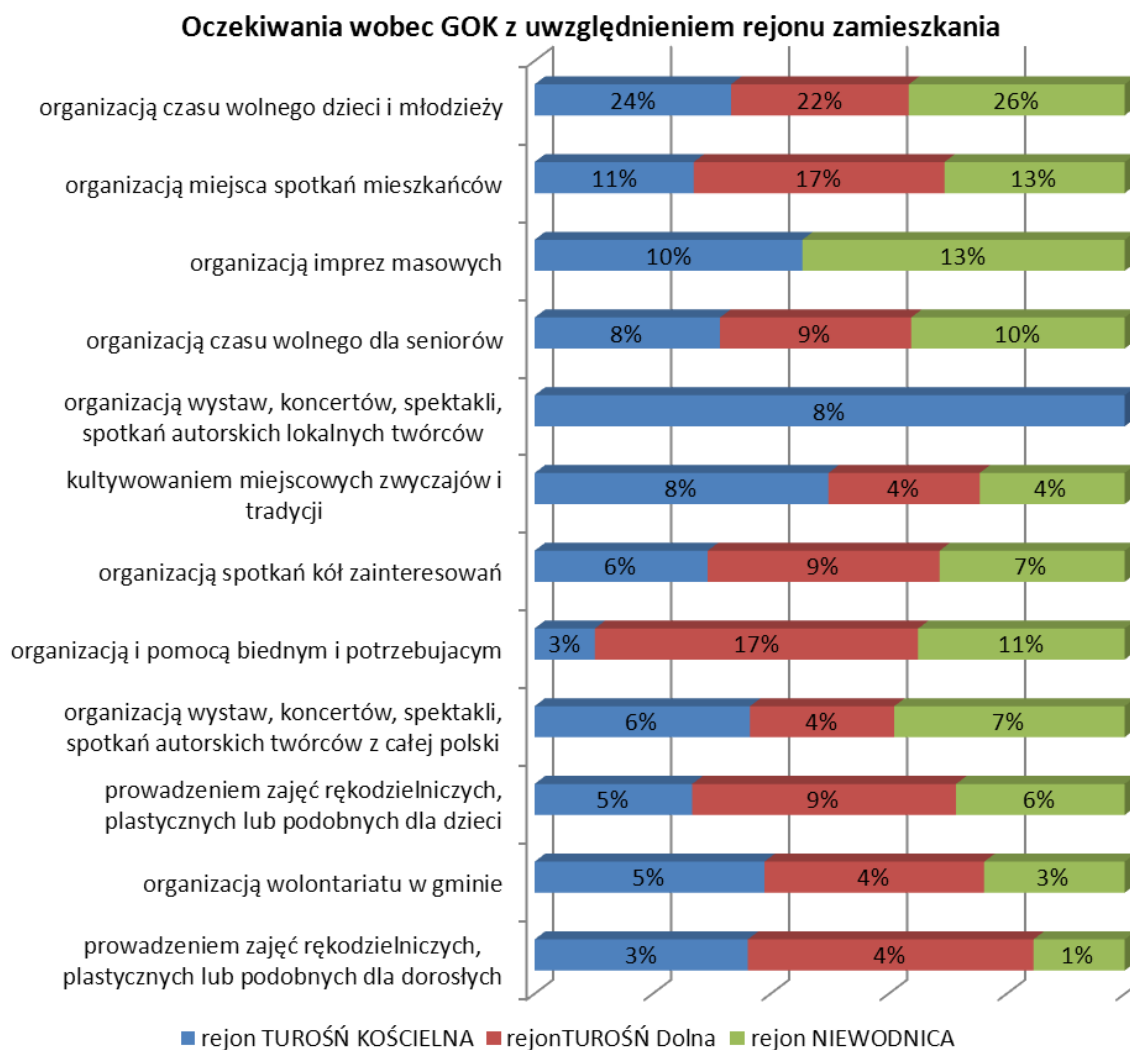
Wykres 21 - oczekiwania mieszkańców gminy co do działalności GOK z uwzględnieniem wieku respondentów.
Źródło: opracowanie własne.

Byliśmy również ciekawi, jakie oczekiwania mają ankietowani z poszczególnych rejonów zamieszkania. Zróżnicowane opinie co do funkcjonowania GOK w zależności od regionu mogą bowiem odzwierciedlać potrzeby mieszkańców z danego terenu. I tak na wykresie 22 widzimy, że w porównywalnym stopniu dla wszystkich rejonów oczekiwanie wobec GOK to przede wszystkim organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz miejsc spotkań mieszkańców.

Mieszkańcy rejonu TUROŚŃ KOŚCIELNA oczekują również organizowania imprez masowych. Tylko w tym rejonie padły wskazania na potrzebę ekspozycji dokonań lokalnych twórców.

Mieszkańcy rejonu TUROŚNI DOLNEJ, gdzie całkowity brak jest oczekiwania na imprezy masowe, chętnie widzieliby działania GOK ukierunkowane na pomoc biednym i potrzebującym.

Podobnie w rejonie NIEWODNICZY, wyrównywanie szans przez działania pomocowe potrzebującym to poza organizacją czasu wolnego oraz miejsc spotkań mieszkańców, działalność jaką powinien podjąć GOK.

Wykres 22 - oczekiwania wobec GOK z uwzględnieniem rejonu zamieszkania. Źródło: opracowanie własne.

5. Podsumowanie

Podsumowując otrzymane wyniki, można powiedzieć, że ankietowani mają silną potrzebę integrowania się. Swoją czas wolny mieszkańcy najczęściej spędzają w domu lub miejscowości zamieszkania. Najczęstszą formą spędzania wolnego czasu są spotkania z rodziną lub znajomymi. Generalnie podejmują działania mało angażujące i nie wymagające dużo pracy: czytają książki, oglądają TV, korzystają z Internetu itp. Jednak wyjątek stanowi sport, który, przynajmniej w deklaracjach, jest aktywnie uprawiany. W kręgu zainteresowań mieszkańców jest także muzyka i film, choć mieszkańcy otwarci są na nowe, nieznane im dotąd formy spędzania wolnego czasu.

Największą popularnością cieszą się imprezy plenerowe i masowe. Mieszkańcy chcieliby brać udział w koncertach lub festynach rodzinnych. Intensywność podejmowanych działań przez GOK jest wystarczająca dla respondentów. Bezkonkurencyjnym wydarzeniem dla wszystkich mieszkańców gminy jest „Dzień Konia na Podlasiu”, który okazał się imprezą, w której brała udział największa liczba osób. Oglądanie kabaretów było najbardziej oczekiwaną przez mieszkańców inicjatywą, jaką mógłby w ich opinii podjąć Ośrodek Kultury. Bliskość miasta Białegostoku nie jest atutem do korzystania z dostępnej tam kultury wysokiej.

Dotarcie przez mieszkańców do oferty kulturalnej jest utrudnione z uwagi na kłopot dojazdu do miejsc gdzie były podejmowane inicjatywy. Biblioteka Publiczna swym zasięgiem obejmuje głównie mieszkańców Turośni Kościelnej. Wśród mieszkańców Turośni Dolnej, gdzie działa filia Biblioteki, czytanie książek w czasie wolnym jest porównywalne jak w miejscowościach gdzie takiej instytucji nie ma i jest niskie na tle Turośni Kościelnej.

Od Gminnego Ośrodka Kultury Mieszkańcy oczekują nie tylko zaspokajania potrzeb kulturalnych, ale także tych elementarnych – pomocy osobom potrzebującym, bezrobotnym. Do najważniejszych zadań, jakie stawiają Ośrodkowi Kultury, należy organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży po szkole i w wakacje.

6. Spis rysunków.

Rysunek 1 – rozmieszczenie świetlic wiejskich na terenie gminy.....	12
Rysunek 2 - rozkład geograficzny obszarów zamieszkania respondentów badania..	28

7. Spis tabel.

Tabela 1 - liczba ludności gminy z podziałem na wiek.	11
Tabela 2 - Kalendarz imprez kulturalnych na 2013 rok.....	18
Tabela 3- kategorie wieku i grupy docelowe w ogólnej liczbie ludności gminy oraz w próbie badawczej.....	20

8. Spis wykresów.

Wykres 1 - podział zbiorowości wg wieku.	23
Wykres 2 - podział zbiorowości wg statusu zawodowego.....	24
Wykres 3 - podział zbiorowości ze względu na wykształcenie..	25
Wykres 4 - podział zbiorowości ze względu na typ rodziny.....	26
Wykres 5 - rozkład badanych wg miejsca zamieszkania.	27
Wykres 6 - charakterystyka poszczególnych rejonów zamieszkania ze względu na typ rodziny.....	29
Wykres 7 - sposoby spędzania wolnego czasu.....	31
Wykres 8 - sposoby spędzania wolnego czasu ze zróżnicowaniem na płeć	31
Wykres 9 - czytanie książek w czasie wolnym, a miejsce zamieszkania.....	32
Wykres 10 - miejsce spędzania czasu wolnego.....	33
Wykres 11 - sposób spędzania wolnego czasu z uwzględnieniem rejonu zamieszkania.....	33
Wykres 12 - zainteresowania respondentów.....	35
Wykres 13 - hobby respondentów.....	36
Wykres 14 - sposób uprawiania hobby.....	37
Wykres 15 - ranking preferowanych aktywności.....	38
Wykres 16 - ranking aktywności, których brakuje lub powinno być więcej na terenie gminy, według najczęściej proponowanych.....	39
Wykres 17 - ocena oferty kulturalnej dostępnej na terenie gminy Turośń Kościelna.	40
Wykres 18 - ranking wydarzeń organizowanych przez GOK, w których biorą udział mieszkańcy gminy.....	41
Wykres 19 - udział wydarzeniach organizowanych przez GOK ze wskazaniem rejonu zamieszkania..	42
Wykres 20 - oczekiwania mieszkańców gminy co do działalności GOK.....	44
Wykres 21 - oczekiwania mieszkańców gminy co do działalności GOK z uwzględnieniem wieku respondentów.....	46
Wykres 22 - oczekiwania wobec GOK z uwzględnieniem rejonu zamieszkania.	47

9. Załącznik nr 1: Kwestionariusz ankiety.

Dofinansowano ze środków Narodowego Centrum Kultury
w ramach programu Dom Kultury+ Inicjatywy lokalne 2014

Gmina Turośń Kościelna

Dzień dobry,

W związku z realizacją Programu Dom Kultury + Inicjatywy Lokalne 2014 pn. „Manufaktura kultury”, realizowanym przez Gminny Ośrodek Kultury w Turośni Kościelnej, zwracam się z prośbą o wypełnienie ankiety. Służy ona zebraniu informacji o zainteresowaniach i sposobach spędzania czasu wolnego mieszkańców gminy, co pomoże w dostosowaniu oferty GOK do ich potrzeb i podejmowaniu wspólnych inicjatyw.

Ankieta jest anonimowa, co oznacza, że zebrane dane posłużą jedynie do opracowania zbiorczych zestawień statystycznych.

Wypełnienie ankiety zajmie Państwu 5 minut.

Dziękuję

Radosław Truszczyński

1. W jaki sposób spędza Pani/Pan swój wolny czas?
(proszę wybrać maksymalnie 3 odpowiedzi)
 - a) uprawiam sport;
 - b) zdobywam dodatkową wiedzę (np. nauka języków, udział w szkoleniach)
 - c) spotykam się z rodziną lub znajomymi;
 - d) czytam książki;
 - e) jeżdżę do kina lub teatru;
 - f) udzielam się w organizacjach pozarządowych;
 - g) oglądam telewizję;
 - h) spędzam czas przy komputerze;
 - i) jeżdżę na zakupy poza swoją miejscowość/gminę;
 - j) poświęcam się swojemu hobby;
 - k) kultywuję rodzinną tradycję;
 - l) wychodzę do klubów lub dyskotek poza moją miejscowością/gminą;
 - m) inne (jakie?)

2. Gdzie spędza Pani/Pan swój wolny czas?
 - a) w domu;
 - b) w miejscowości zamieszkania lub okolicach;
 - c) poza gminą;

d) w Białymstoku.

3. Proszę wybrać z podanych niżej dziedzin te, które są dla Pani/Pana szczególnie ważne (proszę wybrać dowolną ilość odpowiedzi):

- a) muzyka;
- b) film;
- c) rękodzieło;
- d) historia;
- e) fotografia;
- f) informatyka i nowe technologie;
- g) sztuka (plastyka, malarstwo, rzeźba);
- h) nauka;
- i) taniec;
- j) literatura
- k) religia i wierzenia
- l) inne (jakie?)
-

4. Jakie jest Pani/Pana hobby? Poprzez hobby należy rozumieć czynności wykonywane w wolnym czasie dla przyjemności.

(Proszę o szczegółową odpowiedź, np. jeśli uprawia Pani/Pan sport, proszę wpisać jaki, jeśli słucha Pani/Pan muzyki, proszę wpisać jakiej)

.....
.....

5. Gdzie i jak realizuje Pani/Pan swoje hobby?

- a) sam w domu
- b) wspólnie ze znajomymi/rodziną w różnych miejscach
- c) we współpracy z organizacją/klubem (jakim?)
-
- d) inaczej (jak, gdzie?).....
-

6. Czy byłaby Pani/Pan skłonna/skłonny zaprezentować innym ludziom efekt swojej działalności hobbystycznej?

- a) tak
- b) nie (dlaczego?)
-

7. Jakich zajęć, wydarzeń, imprez Pani/Pana zdaniem brakuje?

- a) festyny, pikniki, dożynki, ogniska;
- b) zawody, turnieje sportowe;
- c) koncerty, festiwale, imprezy masowe;
- d) zajęcia, kursy sportowe;
- e) dyskoteki;
- f) zajęcia artystyczne

g) inne (jakie?)

.....

8. Proszę pomyśleć, co chętnie robiłaby Pani/robiłby Pan oraz w jakich wydarzeniach uczestniczyłaby Pani/uczestniczyłby Pan (proszę wybrać dowolną ilość odpowiedzi):

- a) wyjście na koncert;
- b) wyjście na festyn;
- c) oglądanie kabaretów;
- d) oglądanie zawodów sportowych;
- e) wyjście na seans filmowy do kina;
- f) wyjście na seans filmowy do kina pod gołym niebem;
- g) wyjazd do teatru, filharmonii, wystaw sztuki;
- h) uczestnictwo w warsztatach plastycznych, muzycznych lub rękodzieła;
- i) wspomaganie akcji charytatywnych, pomocowych lub praca w charakterze wolontariusza;
- j) spotkania z ciekawymi ludźmi;
- k) zorganizowane wyjścia studyjne;
- l) zorganizowane wycieczki krajoznawcze;
- m) inne (jakie?)

.....

9. Czy w przeciągu ostatniego roku brała Pani/brał Pan udział w którejś z niżej wymienionych imprez?

- a) Dzień Konia na Podlasiu;
- b) Międzynarodowy Dzień Rodzin - Dzień Dziecka w Turośni Kościelnej;
- c) Piknik w Zalesianach;
- d) Dni Otwarte Funduszy Europejskich
- e) Kiermasz Książek w Gminnej Bibliotece Publicznej;
- f) Dzień Latawca w Turośni Kościelnej;
- g) Wakacyjny Festyn Familijny w Turośni Kościelnej;
- h) Zajęcia świetlicowe w Pomigaczach;
- i) Zajęcia edukacyjne z językiem angielskim w Turośni Dolnej;
- j) Spotkania z pasjami w Gminnej Bibliotece Publicznej;
- k) Czytanie Narodowe w Trypuciach, „Zemsta” A. Fredry;
- l) Wesołe wakacje z językiem angielskim prowadzone przez animatorów z Wielkiej Brytanii i USA;
- m) Warsztaty fotograficzne Folk Street Photo w Topilcu;
- n) Wieczór Kolęd w Niewodnicy Kościelnej;
- o) Inne (jakie?)

.....

p) nie brałam udziału/brałem udziału w powyższych wydarzeniach (dlaczego?)

.....

.....

.....

10. Czy dostępna w gminie oferta kulturalno – rozrywkowa jest dla Pani/Pana wystarczająca?

- a) tak;

b) nie, (jeżeli nie, to dlaczego?)

.....

.....

.....

c) nie mam zdania.

11. Jakie cele Pani/Pana zdaniem powinien się przede wszystkim zajmować Gminny Ośrodek Kultury w Turośni Kościelnej? (Proszę wybrać maksymalnie 3 odpowiedzi).

- a) organizacją czasu wolnego dzieci i młodzieży po lekcjach;
- b) organizacją czasu wolnego dla seniorów;
- c) organizacją miejsca spotkań mieszkańców;
- d) prowadzeniem zajęć rękodzielniczych, plastycznych lub podobnych dla dzieci;
- e) prowadzeniem zajęć rękodzielniczych, plastycznych lub podobnych dla dorosłych;
- f) organizacją i pomocą osobom biednym i potrzebującym;
- g) organizacją wystaw, koncertów, spektakli, spotkań autorskich lokalnych twórców;
- h) organizacją wystaw, koncertów, spektakli, spotkań autorskich twórców z całej polski;
- i) organizacją wolontariatu w gminie;
- j) organizacją spotkań kół zainteresowań;
- k) organizowaniem imprez masowych;
- l) kultywowaniem miejscowych zwyczajów i tradycji;
- m) żadne z powyższych
- n) nie mam zdania;
- o) inne (jakie?)

.....

12. Czy byłaby Pani/byłby Pan skłonny aktywnie włączyć się w działalność Gminnego Ośrodka Kultury w Turośni Kościelnej?

- a) tak
- b) nie (dlaczego?)

.....

13. Czy Pani/Pana zdaniem dom kultury jest popularnym miejscem spotkań?

- a) Tak
- b) nie (jeżeli nie to dlaczego?)

.....

.....

.....

14. Czy znane są Pani/Panu działania artystyczne/kulturalne realizowane przez mieszkańców gminy (np. w domu, szkole, parafii, świetlicy, podwórzu), ale nie są nagłośnione?

- a) Tak (jakie? gdzie?)

.....

.....

.....

- b) nie

METRYCZKA

1. Proszę podać płeć

- a) kobieta
- b) mężczyzna

2. Proszę podać rok urodzenia:

3. Jaki jest Pani/Pana obecny status zawodowy?

- a) pracuję zawodowo
- b) prowadzę własną działalność gospodarczą
- c) prowadzę gospodarstwo rolne
- d) uczę się
- e) studiuję
- f) jestem emerytem lub rencistą
- g) prowadzę dom lub opiekuję się osobą zależną
- h) jestem osobą bezrobotną
- i) inne (jakie)

4. Proszę podać Pani/Pana wykształcenie

- a) brak wykształcenia
- b) podstawowe
- c) gimnazjalne
- d) średnie
- e) wyższe

5. Z kim prowadzi Pani/Pan gospodarstwo domowe?

- a) jestem osobą samodzielnie gospodarującą;
- b) z mężem/żoną/partnerem
- c) rodzina z 1 dzieckiem
- d) rodzina z 2 dzieci
- e) rodzina z 3 dzieci
- f) rodzina z 5 i więcej dzieci
- g) rodzina wielopokoleniowa

6. Proszę podać nazwę miejscowości swojego zamieszkania:

.....

Dziękuję za poświęcony czas.

10. Załącznik nr 2. Raport z wywiadu swobodnego.

Na gminę składa się 38 miejscowości skupionych w 34 sołectwach: Baciuty, Baciuty-Kolonia, Baciuty Stacja, Barszczówka, Bojary, Borowskie Gziki, Borowskie Michały, Borowskie Olki, Borowskie Żaki, Chodory, Czaczki Małe, Czaczki Wielkie, Dobrowoda, Dołki, Iwanówka, Juraszki, Lubejki, Markowszczyzna, Niecki, Niewodnica Korycka, Niewodnica Kościelna, Pomigacze, Stoczki, Tołcze, Topilec, Topilec-Kolonia, Trypucie, Turośń Dolna, Turośń Kościelna (2 sołectwa), Zalesiany, Zawady. Każde z sołectw reprezentowane jest przez Sołtysa czyli osobę wybraną podczas wyborów samorządowych.

Kompetencje sołtysa są następujące:

- reprezentuje sołectwo na zewnątrz;
- przewodniczy radzie sołectkiej;
- zwołuje zebranie wiejskie i przewodniczy jego obradom;
- bierze udział w sesjach rady miejskiej, występuje w imieniu sołectwa;
- podejmuje działania wykonawcze wspólnie z radą sołecką w sprawach realizacji
- uchwał zebrania wiejskiego;
- sprawuje bezpośredni zarząd zwykły sołeckim mieniem komunalnym i ponosi prawną odpowiedzialność z tytułu korzystania i zarządzania mieniem;
- występuje do Wójta z wnioskami, propozycjami, inicjatywami w sprawach sołectkiego mienia, przekraczającymi jego i sołectwa kompetencje zwykłego zarządu;
- może występować przed Sądem na zasadzie posiadanej przez sołectwo zdolności sądowej;
- współorganizuje działania oraz zapobiega bezpośrednio klęskom żywiołowym oraz usuwa ich skutki;
- współdziała z organami straży pożarnej w profilaktyce przeciwpożarowej;
- na podstawie uchwały rady pobiera podatki lokalne;
- korzysta z ochrony prawnej przysługującej funkcjonariuszom publicznym;

Termin przeprowadzenia wywiadu: 11 czerwca 2014r.

Rozmówca: Pani Alina Drozdowska, miejscowość - Czaczki Wielkie.

Osoby prowadzące wywiad: Magdalena Rydzewska, Radosław Truszczyński.

Pan Alina Drozdowska jest rdzennym mieszkańcem swojej miejscowości. Stanowisko sołtysa utrzymuje 22 lata. Zna osobiście niemal każdego mieszkańca Czaczek.

Bardzo ubolewa nad tym, że w Czaczkach podupadła tradycja lokalna, jaką była działalność tkacka. Kiedyś był to element nauczania w pobliskiej szkole. Swego czasu krosna te zostały wywiezione do Turośni Dolnej i obecnie znajdują się w tamtejszej szkole – jak sądzi Pani sołtys, nie są używane, nie jest znany ich stan techniczny. Wspólnie z Panią Drozdowską doszliśmy do wniosku, że w sumie nie najważniejsze są maszyny lecz osoby, które mogłyby przekazać wiedzę na temat tego rzemiosła. Pani Drozdowskiej spodobał się pomysł, aby z pomocą GOK podjąć próbę odtworzenia tradycji tkackiej. Wykazała gotowość do odszukania osób, które można by włączyć w podjętą inicjatywę. Podejrzewa, że być może miejscowi ludzie mają jeszcze w swoich domach kompletne krosna. Po dłuższej rozmowie stwierdziła, że gdyby zorganizować sprawne maszyny, to w miejscowości Zawyki mieszka jej ciotka, która mogłaby pomóc w nauce tkactwa.

Oprócz tkactwa Pani sołtys bardzo ceni sobie „stare talenty”. Sama zajmuje się szydełkowaniem. Wiele z własnych wyrobów rozdała wśród rodziny. Pani Drozdowska była na tyle uprzejma, że w trakcie wywiadu pokazała kilka ze swoich wyszydełkowanych wyrobów. Jest w posiadaniu również ręcznie tkanych chodników. Byłaby skora aby pokazać posiadane rzeczy przy okazji ewentualnej wystawy lub w innych okolicznościach. Krytycznie oceniła czasy transformacji, „gdzie każdy mógł sobie wszystko kupić”. Zauważyła, że „swoje znów zaczęło być modne”.

Zapytana o potrzeby kulturalne swoich mieszkańców, skwitowała, że „teraz kultura to komputery, tradycja ginie przez fejsbooka”. Miejscowi co najwyżej działają w kółku różańcowym w kościele.

Zwróciła uwagę, że dobrze współpracuje się jej z mieszkańcami Czaczek. W "czynie społecznym" udało się im wyremontować miejscową remizę strażacką. Pełni ona teraz funkcję sali spotkań mieszkańców. Organizowane są w niej imprezy okolicznościowe, takie jak chociażby ostatnio Sylwester 2013. Z najczęściej zgłaszanych potrzeb przez mieszkańców jest konieczność naprawy dróg lokalnych. Najbardziej rozpoznawalną imprezą gminną jest oczywiście „Dzień Konia na Podlasiu” ale także, organizowany przy okazji Dnia Dziecka, piknik rodzinny w Turośni Kościelnej.

Termin przeprowadzenia wywiadu: 11 czerwca 2014r.

Rozmówca: Pan Jan Czaczkowski, miejscowość - Kolonia Chodory .

Osoby prowadzące wywiad: Magdalena Rydzewska, Radosław Truszczyński.

Pan Jan Czackowski jest sołtysiem od 26 lat. Zapytany, czy wśród mieszkańców Chodor znajdziemy ludzi o ciekawych talentach lub zainteresowaniach wskazał nam Pana Serafina Krynickiego, o którym wie, że ma talent pisarski. Jak stwierdził, wszyscy miejscowi rzemieślnicy, chociażby kowale, nie żyją. Potwierdził nasze wcześniejsze informacje, że swego czasu na tym terenie bardzo rozwinięte było tkactwo. Pan Jan Czackowski ocenia, że obecnie mieszkańcy wsi to najczęściej rolnicy lub ogrodnicy. Nie mają dużo pracy w polu ze względu na mechanizację. Dlatego, w jego opinii, „za dużo czasu spędzają w domu beczynnie”.

We wsi podjęto próbę zawiązania stowarzyszenia mającego na celu podejmowanie działań na rzecz Chodor. Jednak pojawił się problem z pozyskaniem do niego członków. Pan Jan Czackowski przewiduje, że gdy odejdą obecni liderzy, zabraknie osób, które będą chciały kontynuować działalność dla dobra wsi. Za sukces uważa, że mieszkańcom wspólnie, „w czynie społecznym”, udało się wyrównać lokalną drogę. W jego opinii warto by spróbować reaktywować koło gospodyń wiejskich.

Miejscowa młodzież chętnie bierze udział w działaniach Chodorskiej Ochotniczej Straży Pożarnej. Mają sukcesy w ogólnopolskich i gminnych zawodach. W remizie, do ogólnej dyspozycji, zorganizowano i udostępniono „kącik sportowy” – swoistego rodzaju siłownię. „Dużo młodych jednak woli spędzać czas przy komputerze” – twierdzi Pan Jan.

Pan Czackowski odniósł się również do kwestii ogólnogminnej. Zauważył problem współdziałania okolicznych miejscowości na rzecz gminy. Przykładem może być organizacja dożynek. Do tej pory mieszkańcy Chodor zawsze chętnie brali udział w tej inicjatywie, np. podejmowali się pleceni okolicznościowego wieńca. Jednak od pewnego czasu do udziału w dożynkach zgłaszają się tylko miejscowości Chodory i Borowskie Michały, co powoduje powolny upadek tradycji dożynek. „Jak były dożynki to od nas 4 autokary pojechały” – wspomina sołtys. W jego ocenie gmina wiele traci przez to, że w niektórych wsiach stanowisko sołtysa piastowane jest przez nieodpowiednie osoby, które nie są w stanie przekonać ludzi do jakiegokolwiek działalności.

Zapytany o potrzeby mieszkańców odpowiedział, że mimo wszystko, w pierwszej kolejności wskazują oni na konieczność remontu dróg. Zgłaszają również potrzebę wybudowanie placu zabaw, wspólnego dla wszystkich dzieci we wsi. Jak do tej pory dzieci bawią się oddzielnie na własnych podwórkach.

Termin przeprowadzenia wywiadu: 11 czerwca 2014r.

Rozmówca: Pani Katarzyna Zimnoch-Pieczur, miejscowość - Dołki.

Osoby prowadzące wywiad: Magdalena Rydzewska, Radosław Truszczyński.

Pani Katarzyna Zimnoch-Pieczur sołtysem jest dopiero pierwszą kadencję. W Dołkach mieszka od niedawna – pochodzi z pobliskich Borowskich Gzików. Nie była w stanie udzielić nam wielu informacji na temat wsi Dołki. Jednak zapytana o ciekawych ludzi pod względem posiadanych talentów, bez wahania opowiedziała nam o Panu Józefie Borowskim, mieszkańcu jej rodzinnej miejscowości. W jej ocenie posiada on unikalny talent malarski, który przejawia się perfekcyjnym uwiecznianiem zwierząt na rysunku.

Pani sołtys w Dołkach najbardziej zauważa problemy natury braku infrastruktury - mieszkańcy zgłaszają chęć posiadają wspólnego miejsca spotkań.

Termin przeprowadzenia wywiadu: 11 czerwca 2014r.

Rozmówca: Pan Lech Matysiuk, miejscowość - Borowskie Cibory.

Osoby prowadzące wywiad: Magdalena Rydzewska, Radosław Truszczyński.

Pan Piotr Borowski doskonale orientuje się w specyfice swojej miejscowości i bliskich okolic. Zaproponował nam aby odwiedzić Pana Antoniego Kubalę w pobliskich Borowskich Ciborach, ponieważ sądził, że moglibyśmy być zainteresowani jego działalnością. Jak określił, Pan Kubala „jest osobą pozytywnie zakręconą, dużo czasu spędza na robocie w drewnie”.

O mieszkańcach swojej wsi mówi, że nie pamięta aby kiedykolwiek wykazali się jakąś działalnością pro kulturową, mówi: „najgorsze ze tu nic nigdy nie było, trzeba zaczynać od zera, ciężko zmotywować ludzi – żadnej inicjatywy nawet nie proponują”. Wskazuje również na uciążliwość pewnego sąsiada, „który i tak zawsze będzie miał coś przeciwko wszystkiemu”.

Również w Borowskich Ciborach funkcjonuje Ochotnicza Straż Pożarna, która w swojej działalności skupia część mieszkańców. Ogólnie dostępna jest odremontowana remiza strażacka, w niej okoliczni mieszkańcy mogą organizować spotkania bądź imprezy okolicznościowe.

Termin przeprowadzenia wywiadu: 11 czerwca 2014r.

Rozmówca: Pani Jadwiga Gaińska, miejscowość – Turośń Dolna.

Osoby prowadzące wywiad: Magdalena Rydzewska, Radosław Truszczyński.

Pani Jadwiga Gaińska jest długoletnią mieszkanką Turośni Dolnej, stanowisko sołtysa utrzymuje 6 rok. Wcześniej przez 14 lat, sołtysem pozostawał jej mąż, dlatego potrafiła podzielić się potrzebną nam wiedzą na temat mieszkańców swojej wsi.

Również i Pani Gaińska potwierdziła, że swego czasu na terenie gminy istniała tradycja tkacka. „Teraz nie ma nic – wszyscy starsi, co coś umieli, to poumierali” – smutno puentuje Pani sołtys. W jej ocenie, obecnie Turośń Dolna zmienia swój charakter. Mało ludzi zajmuje się uprawą roli, część osób pracuje w innych miejscowościach, a część po prostu wyjechała. Mieszkańcy nie zgłaszają żadnych potrzeb, każdy widzi tylko swoje 4 ściany. „Trudno jest zebrać ludzi na zebranie we wsi, przyjdzie góra 15 osób” obrazowo przedstawia zaangażowanie mieszkańców w losy wsi. Przyczynę tego widzi w „przypadkowych” mieszkańcach, których część postanowiła osiedlić się w Turośni Dolnej ze względu na korzystne położenie przy trasie wojewódzkiej. Fakt małej integracji mieszkańców potwierdza tym, że we wsi jest miejsce na ognisko ale nie ma się z kim zebrać.

Pani sołtys szansę na zmianę obecnego stanu rzeczy widzi w wykorzystaniu istniejącej we wsi świetlicy wiejskiej. Chciałaby aby reaktywowano koło gospodyń wiejskich. Podejrzewa, że w inicjatywę dałaby się włączyć sąsiadka - Pani Anna Kondracka, która hobbystycznie zajmuje się wyszywaniem. Widzi również możliwość wykorzystania zaplecza gastronomicznego świetlicy na organizację choćby kursu gotowania. Zwraca jednak uwagę na to, że „młodzi się nie garną, nie ma z kim działać”. Pani Gaińska podkreśla brak funduszu sołectkiego, który można by wykorzystać na tego typu inicjatywy.

Od mieszkańców trudno uzyskać informacje na temat ich potrzeb. Jeżeli już, to najczęściej domagają się budowy chodnika. Nie zdarzyło się aby prosili o zabezpieczenie potrzeb wyższego rzędu. W jej ocenie największym problemem Turośni Dolnej jest praktyczny brak możliwości dotarcia do Turośni Kościelnej przy pomocy transportu publicznego.